



**National Library  
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

A

S. O. U.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1942:61  
JUSTITIEDEPARTEMENTET



# PROMEMORIA

MED FÖRSLAG TILL

## ÄNDRINGAR I LÖSEN- OCH STÄMPELFÖRORD- NINGARNA M. M.

AVGIVET AV

*inom justitiedepartementet tillkallade  
sakkunniga*

---

---

S T O C K H O L M

1 9 4 3

# Statens offentliga utredningar 1942

## Kronologisk förteckning

1. Betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet. Beckman. 733 s. Fö. (Till betänkandet höra *dets* en bilaga innehållande personalförteckningar m. m., avsedd endast för tjänstebruk, *dets* och ett hemligt bilag i tre delar.)
2. Betänkande med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag. Marcus. 22 s. Fi.
3. Promemoria rörande bostadsförsörjningen. Av A. Johansson. Beckman. 77 s. S.
4. De yngre sjukhusläkarnas avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden. Beckman. 106 s. S.
5. Promemoria med förslag till utvidgad vanhåvds-lagstiftning. Marcus. 55 s. Jo.
6. Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 1. Allmänna uppgifter angående den tekniskt-vetenskapliga forskningsverksamhetens nuvarande läge m. m. — Allmänna synpunkter rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningen. — Erforderliga åtgärder för den tekniskt-vetenskapliga forskningens främjande och statens medverkan därvid. Hæggeström. 195 s. H.
7. Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 2. Förslag till åtgärder för främjande av den tekniskt-vetenskapliga forskningen på byggnadsområdet. Hæggeström. 76 s. H.
8. 1938 års pensionersakkunniga. Betänkande med förslag till tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare i statens tjänst. Marcus. 135 s. Fi.
9. 1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till folkskolans avlöningsreglemente m. m. Marcus. 191 s. Fi.
10. Betänkande med förslag till brandlag och brandstadga m. m. Norstedt. 164 s. K.
11. Betänkande med utredning och förslag angående betygssättningen i folkskolan. Hæggeström. 330 s. E.
12. Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 3. Förslag till åtgärder för skogsproduktforskningens ordnande. Hæggeström. 124 s. H.
13. Betänkande och förslag angående förhållandet mellan arbetsuppgifter och löneställning vid statens järnvägar. Del 4. Järnvägsstyrelsen. Beckman. 88 s. K.
14. Promemoria angående hyresreglering. Norstedt. 54 s. Ju.
15. Betänkande med förslag till lag om vapenfria värnpliktiga. Beckman. 108 s. Fö.
16. Betänkande med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet. Hæggeström. 360 s. Fö.
17. Betänkande med utredning och förslag angående barnmorsköväsendet. Idun. 101 s. 1 karta. S.
18. Beskattningsorganisationsakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av kammar-rätten. Marcus. 128 s. Fi.
19. Betänkande med utredning och förslag angående semester för husmödrar. Norstedt. 96 s. S.
20. Utredning angående värmekostnaden i hyreshus. Idun. 187 s. S.
21. Betänkande med förslag till främjande av utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor. Marcus. 96 s. Fi.
22. Förslag till ny lag om behörighet att utöva läkar-konsten, m. m. Norstedt. 251 s. S.
23. Promemoria med förslag angående registreringen av landets företagare m. m. Marcus. 60 s. H.
24. Betänkande angående bilregistrering m. m. Hæggeström. 103 s. 12 bil. K.
25. Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormarkskriget 1939 inträdda krisen. Del 2. Tiden juli 1940—juni 1941. Idun. 504 s. Fo.
26. 1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna. Marcus. 96 s. Fi.
27. Stadsplaneutredningen 1942. 1. Förslag till åtgärder för snabbare handläggning av stadsplane- och tomtindelningsärenden m. m. Norstedt. 93 s. Ju. Strafflagberedningens promemoria med förslag till lag om eftergift av åtal mot minderåriga m. m. Marcus. 66 s. Ju.
29. Socialvårdskommitténs betänkande. 4. Förslag till ändrad bidragsförsökslag m. m. Beckman. 82 s. S.
30. Betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen. Del 2. Byråchefs- och rådstjänster m. m. Norstedt. 134 s. Fi.
31. Betänkande med förslag till skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m. Marcus. 99 s. Fi.
32. Betänkande med förslag angående hushållnings-sällskapens organisation och verksamhet m. m. Marcus. 477 s. Jo.
33. Betänkande med förslag rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen. Av Y. Brilioth. Hæggeström. 177 s. E.
34. Kommunalskatteberedningen. Betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. Del 1. Den kommunala beskattningen. Marcus. 654 s. Fi.
35. Kommunalskatteberedningen. Betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. Del 2. Inkomstbeskattningen av skogsbruk. Marcus. 252 s. Fi.
36. Betänkande med förslag rörande statligt stöd åt svensk filmproduktion. Norstedt. 99 s. E.
37. Betänkande med förslag rörande åtgärder för främjande av sjöfolkets utskyldsbetalning. Postverkets tr. 79 s. Fi.
38. Betänkande angående jordbrukets byggnadskostnader. Norstedt. 146 s. 20 bil. S.
39. Betänkande med förslag till förordning om värdestegringsskatt å fastighet. Norstedt. 227 s. Fi.
40. Betänkande med förslag angående innebörden av begreppet polismyndighet i olika författningar m. m. Marcus. 203 s. S.
41. Betänkande angående åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m. m. Marcus. 171 s. Jo.
42. Förslag rörande tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsvara m. m. Beckman. 65 s. S.
43. Betänkande med förslag rörande veterinärinrättningens i Skara framtida användning m. m. Marcus. 95 s. Jo.
44. Tillägg nr 1 till statliga cement- och betongbestämmelser av år 1934. Norstedt. 23 s. K.
45. Socialvårdskommitténs betänkande. 5. Statistisk undersökning angående barnhemmen. Beckman. 96 s. S.
46. Betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen. Del 3. Tjänstebekräftningar. Tjänsteförteckningens uppställning. Norstedt. 121 s. Fi.
47. Lagrådets utlåtande över lagberedningens förslag till lag om aktiebolag m. m. Norstedt. 192 s. Ju.
48. Betänkande angående finansstatistikens effektivisering. Marcus. viij, 357 s. Fi.
49. Beskattningsorganisationsakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av beskattnings-nämnderna och förstärkning av landskontorens arbetskraft m. m. Marcus. 355 s. Fi.
50. Betänkande med förslag rörande fri rättegång. Norstedt. 128 s. Ju.
51. Betänkande med förslag till samordning av polis-radväsendet i riket. Idun. 45 s. S.
52. Promemoria angående förutsättningarna för och verkningarna av en engångsskatt å förmögenhet i Sverige. Av E. Lindahl. Marcus. 82 s. Fi.
53. Betänkande med förslag till ordnande av statens isbrytningsverksamhet. Marcus. 343 s. 2 pl. H.
54. Utredning angående frågan om polisarnas rätt att bruka våld m. m. Norstedt. 72 s. Ju.
55. Betänkande med utredning och förslag angående förbättrad pensionering för sjöfolk. Marcus. 142 s. H.
56. Socialvårdskommitténs betänkande. 6. Utredning och förslag angående socialvårdens organisation m. m. Beckman. (2), iij, 223 s. 4 pl. S.
57. Betänkande angående inrättande av statens sakrevision. Marcus. 81 s. Fi.
58. Patentutredningens betänkande med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 16 maj 1884 angående patent. Norstedt. 80 s. Ju.
59. Strafflagberedningens betänkande angående straff-lagens tillräknelighetsbestämmelser, sinnesunder-sökning m. m. Marcus. 280 s. Ju.
60. Betänkande med förslag angående grunderna för den kommunala länepolitiken. Marcus. 134 s. Fi.
61. Promemoria med förslag till ändringar i lösen- och stämpelförordningarna m. m. Norstedt. 59 s. Ju.

Ann. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelse-bokstäverna till det departement under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = eklestastikdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1942: 61.  
JUSTITIEDEPARTEMENTET



# PROMEMORIA

MED FÖRSLAG TILL

## ÄNDRINGAR I LÖSEN- OCH STÄMPELFÖRORD- NINGARNA M. M.

AVGIVEN AV

*inom justitiedepartementet tillkallade  
sakkunniga*

---

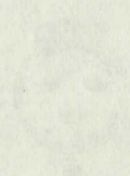
STOCKHOLM 1943

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

424596



STATE ASSOCIATION OF THE STATE OF CALIFORNIA  
THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA



OF PROMOTIONS

AND REWARDS

AND DRUGS AND OTHERS

STAMPEL FORD

NUMBERS

and the following are the names

of the

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

*Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Justitiedepartementet.*

Genom beslut den 25 september 1942 har Herr Statsrådet jämlikt nådigt bemyndigande samma dag tillkallat t. f. byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet, hovrättsrådet Nils Regner, häradshövdingen Björn Zetterstrand och rådmannen Folke Höijer att såsom sakkunniga inom justitiedepartementet biträda med verkställande av utredning angående ändringar i lösen- och stämpelförordningarna.

Efter fullgjort uppdrag få de sakkunniga vördsamt överlämna promemoria med förslag till ändringar i nämnda författningar m. m.

Stockholm den 31 december 1942.

FOLKE HÖIJER.      NILS REGNER.      BJÖRN ZETTERSTRAND.

---

Till Hvar Statsråd och Chefen för Konung. Justitiedepartementet.

Genom beslut den 28 september 1912 har Hvar Statsråd jämlikt nämnda  
berörvande samman tagit tillkallat i A. utarbeten för lagstifvelsen i just.  
Departementet, justitiedep. till Hvar Statsråd, särskildövningen Hvar Stats-  
råd och vidvarannan Folke Höjer om såsom saknanden inom justitiedep.  
departementet påstås med verkställande av tekniska nödsånds arbeten i  
lösa- och släppliktverksamhet.  
Efter tilligt updrag till de tekniska värderna förvarnans verksamhet  
med förslag till ändring i nämnda förtäring m. m.

Stockholm den 31 december 1912.

FOLKE HÖJER      VILS BECKER      BJÖRN NETTERSTRAND

## Inledning.

Lösenavgiften för expeditioner utfärdade av offentlig myndighet regleras genom Kungl. förordningen angående expeditionslösen den 7 december 1883. Nu gällande förordning angående stämpelavgiften är av den 19 november 1914. I båda förordningarna hänföres de offentliga myndigheter, som därvid komma i fråga, till fem särskilda avdelningar. Lösen- och stämpelsatserna för utgående expeditioner äro bestämda till belopp som till stor del äro olika för skilda myndigheter; i regel äro avgifterna större för expeditioner utfärdade av högre myndighet. Båda förordningarna ha efter sin tillkomst undergått ett flertal ändringar. Av dessa må för underdomstolarnas vidkommande särskilt nämnas de som stodo i samband med inskrivningsväsendets reformering genom lagstiftning under år 1932. Ytterligare äro att anteckna vissa av kristiden i samband med förra världskriget föranledda höjningar av stadgade avgiftsbelopp, genomförda beträffande lösenförordningen genom en Kungl. kungörelse den 18 oktober 1918 — till en början med endast provisorisk giltighet — och beträffande stämpelförordningen genom en Kungl. förordning den 15 juni 1922.

Stämpelavgifterna tillfalla statsverket. Lösenavgifterna däremot tillkommo ursprungligen vederbörande befattningshavare såsom bidrag till deras avlöning. I samband med verkställda löneregleringar har emellertid beträffande det stora flertalet myndigheter bestämts, att lösenavgifterna skola redovisas till statsverket. Senast har genom Kungl. kungörelsen den 30 oktober 1941 bestämmelse av denna innebörd meddelats i fråga om alla de myndigheter beträffande vilka civila eller militära avlöningsreglementet eller civila eller militära icke-ordinariereglementet äro gällande. För de fall då expeditionslösen skall redovisas till statsverket gäller enligt § 5 i lösenförordningen att lösen ej debiteras å expeditionen men att i stället — med vissa undantag — stämpel till motsvarande belopp skall utgå.

Av de myndigheter, hos vilka lösen alltjämt icke skall redovisas till statsverket, äro underdomstolarna de utan jämförelse viktigaste. Vad stadsdomstolarna angår ha i ett flertal städer i samband med löneregleringar för rådhusrätts- och magistratsledamöter träffats bestämmelser av innehåll, att dem tillkommande lösen skall ingå till stadens kassa. Sådana bestämmelser äro numera med få undantag gällande i alla större städer. I ett stort antal mindre och medelstora städer utgör lösenintäkten dock alltjämt en avsevärd del av befattningshavarnas inkomster av tjänsten.



Vid underdomstolarna på landet ha lösenavgifterna hittills tillfallit häradshövdingarna, av vilkas inkomster de utgjort en mycket väsentlig del. 1942 års riksdag har emellertid efter därom av Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit vissa huvudgrunder för en omorganisation av domsagoförvaltningen m. m., avsedd att träda i tillämpning den 1 juli 1943. I samband med denna omorganisation skola häradshövdingarnas sportler indragas till statsverket. I enlighet med förut nämnda stadgande i § 5 i lösenförordningen skall sålunda den lösen som förut tillkommit häradshövdingarna övergå till stämpel.

### De sakkunnigas uppdrag.

I 1937 års domsagoutrednings betänkande, vilket legat till grund för propositionen år 1942 rörande omorganisation av domsagoförvaltningen m. m., anfördes — efter erinran att i stället för expeditionslösen komme att utgå stämpel till motsvarande belopp — bland annat: Det kan ifrågasättas, huruvida icke de sammanlagda stämpelavgifterna i detta sammanhang borde underkastas en allmän revision. Emellertid torde i samband med processreformens genomförande ett helt nytt system med rättegångsavgifter i stället för stämpel å domboksutdrag komma att införas. I avbidan härå torde ej nu någon ändring i gällande lösen- och stämpelsatser böra vidtagas. Stämpelavgifterna beträffande inskrivningsväsendet lära även vara i behov av revision efter genomförande av inskrivningsreformen och den nu förevarande löne-regleringen. Domsagoutredningen har emellertid ej anledning att närmare ingå på nu berörda spörsmål. Det bör dock framhållas, att sedan avlöningssystemet frigjorts från lösenavgifterna och dessa omvandlats till stämpelavgifter, avgifternas belopp kunna mera fritt bestämmas i enlighet med vad ur sakliga synpunkter finnes lämpligt.

Domsagoutredningen uttalade vidare, att de nuvarande kommissionärsavgifterna i domsagorna borde indragas till statsverket och därvid förvandlas till stämpelavgifter å motsvarande belopp.

I propositionen anslöt sig departementschefen till domsagoutredningens förslag rörande förvandling av lösenavgifterna och kommissionärsarvodena till stämpelavgifter. Han framhöll därvid, att beloppen borde undergå vissa jämkningar samt att frågan om de ändrade bestämmelser i lösen- och stämpelförordningarna som kunde bli en följd av förslaget framdeles torde komma att underställas Kungl. Maj:ts prövning.

I skrivelse den 14 januari 1941 till Kungl. Maj:t har styrelsen för föreningen Sveriges stadsdomare hemställt, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en översyn av lösenförordningen, därvid de vid stadsdomstolarna utgående lösenavgifterna borde höjas till skäligen belopp. I skrivelsen framhölls bland annat, att ett stort antal befattningshavare vid stadsdomstolarna, vilka vore berättigade att uppbära lösenavgifter, fått sina sportelinkomster avsevärt minskade under år 1940 samt att de stadskommuner, vilka i stället för vederbörande befattningshavare uppbure till magistrater och rådhusrät-

ter inflytande lösenmedel, måst vidkännas en allmän minskning av dylika inkomster.

Domsagoutredningens nämnda uttalanden och vad därom yttrats i propositionen angående domsagoreformen ävensom skrivelsen från stadsdomarföreningens styrelse omnämndes av departementschefen då han begärde be- myndigande att tillkalla de sakkunniga. Såsom direktiv för den åt dem upp- dragna utredningen anförde departementschefen därvid bland annat: För- slag bör av de sakkunniga framläggas till de ändringar i lösen- och stämpel- förordningarna som lämpligen böra genomföras i samband med domsago- reformen. Härvid bör jämväl upptagas spørsmålet om de nuvarande kom- missionärsarvodena. I samband med utredningen av dessa frågor bör även uppmärksammas önskvärdheten av att enhetliga debiteringsnormer komma till användning. I detta hänseende kan det måhända finnas påkallat att för- tydliga vissa bestämmelser eller utfärda nya föreskrifter, t. ex. angående debitering i inskrivningsärenden av avgift för äganderätts- eller andra åt- komstbevis. Vidare bör utredas, i vilken omfattning en höjning bör företa- gas av vissa hithörande lösen- och stämpelavgifter. I första hand bör utred- ningen avse lösen och stämpel å expeditioner som utgå från underdomsto- larna, men även lösen- och stämpelbeloppen hos andra myndigheter böra inbegripas i den utsträckning det befinnes påkallat för att uppnå önskvärd enhetlighet. Vid utredningen bör övervägas huruvida eventuella bestämmel- ser om höjning av avgifterna böra bliva av blott tillfällig natur i likhet med de bestämmelser som år 1918 utfärdades angående provisorisk ökning av vissa lösenbelopp. Utredningen bör såvitt angår stadsdomstolarna icke åsyfta åtgärder av lönereglerande karaktär. Sådana åtgärder böra i den mån det erfordras vidtagas i annan ordning.

## De sakkunnigas förslag.

### Allmänna synpunkter.

Domsagoreformen och den därmed förbundna löneregleringen för härads-hövdingarna, som är avsedd att träda i tillämpning den 1 juli 1943, påkallar icke i och för sig någon förändring av bestämmelserna i lösen- och stämpel-förordningarna. Av § 5 i lösenförordningen följer, såsom förut framhållits, utan vidare att lösenavgifterna förvandlas till stämpelavgifter å motsvarande belopp. Såsom domsagoutredningen framhållit yppar sig emellertid, sedan häradshövdingarnas rätt till lösen upphört och hänsyn således icke vidare behöver tagas till lösensatsernas inverkan på häradshövdingarnas inkomster, för lantdomstolarnas vidkommande möjlighet att mera fritt bestämma lösen-satserna i enlighet med vad av sakliga skäl kan finnas lämpligt. Härvid framställer sig i främsta rummet frågan, huruvida den skiljaktighet i lösen- och stämpelsatser som för närvarande består mellan lant- och stadsdomstolar alltjämt bör upprätthållas.

I såväl lösen- som stämpelförordningen hänföras lantdomstolarna till den andra av de avdelningar, vari de offentliga myndigheterna äro fördelade. Stadsdomstolarna åter tillhöra jämte magistraterna första avdelningen. Med allenast få undantag gälla olika lösen- och stämpelsatser för dessa avdelningar. I många fall råder olikhet i sammanlagda avgiftsbeloppen, och i den mån dessa äro lika föreligger i regel en skiljaktig fördelning av den totala expeditionsavgiften mellan lösen och stämpel. Endast beträffande ett fåtal expeditioner råder full överensstämmelse mellan debiteringsnormerna. I specialmotiveringen till förslaget lämnas närmare uppgifter om dessa olikheter. Såsom exempel må här nämnas följande: en avskrift om ett ark be-tingar vid stadsdomstol 2 kronor i lösen och 1 krona i stämpel medan lösen vid lantdomstol är 1 krona lägre; för part utskrivet utdrag av domboken om ett ark drager i båda fallen en kostnad av 4 kronor varav i stad 3 kronor men på landet 2 kronor utgöres av lösen; lösen för kallelsebrev, meddelanden och underrättelser enligt konkurslagen är i stad dubbelt så hög som på landet; kostnaden för vanliga inskrivningsärenden rörande fast egendom uppgår, bortsett från lagfartsbevisen och inteckningskontrollstämpel, överallt till 6 kronor 50 öre därav lösen utgör på landet 4 kronor men i stad 5 kronor; gra-vationsbevis rörande en fastighet betingar i stad en lösenavgift av i allmänhet 3 kronor 75 öre medan på landet motsvarande avgift är 2 kronor 25 öre.

Uppenbarligen är det ett önskemål att expeditioner av samma slag skola betinga samma totala kostnad, vare sig de utfärdas av underdomstol på landet eller av underdomstol i stad. Angelägenheten härav har framhållits såväl i det under år 1882 avgivna kommittébetänkande, vilket legat till grund för lösenförordningen, som i den av Kungl. Maj:t till 1922 års riksdag avlåtna propositionen angående de förut omnämnda höjningarna av vissa i stämpelförordningen upptagna avgiftsbelopp. Fördelningen av det för en expedition utgående totala avgiftsbeloppet på lösen och stämpelavgift kan väl anses likgiltig för den som har att lösa expeditionen, men det måste dock anses önskvärt att även denna fördelning i den mån så är möjligt genomföres på samma sätt vid de olika slagen av underdomstolar. Att lösenavgifterna hittills utgått med högre belopp i städerna än på landet har uppenbarligen stått i samband med städernas skyldighet att själva svara för kostnaderna för rättskipningen. Genom de högre lösenbeloppen ha städerna, direkt eller indirekt, erhållit bidrag till dessa kostnaders täckande. Bortsett från några enstaka undantagsfall synes det icke kunna ifrågakomma att sänka de lösenbelopp, som för närvarande utgå för stadsdomstolarnas expeditioner. Då emellertid i fråga om lantdomstolarnas expeditioner fördelningen av lösen och stämpelbeloppen numera saknar betydelse föreligger icke något hinder mot att beträffande dessa expeditioner höja lösensatserna till samma belopp som gälla vid stadsdomstolarna och i motsvarande mån sänka stämpelbeloppen. I den mån de totala avgifterna på landet understiga motsvarande belopp i städerna synes en ökning av de förra avgifterna vara motiverad, ej minst med hänsyn till den stegring av förvaltningskostnaderna som kan beräknas uppstå genom domsagoreformen.

Av sålunda anförda skäl ha de sakkunniga ansett sig böra föreslå att, så långt detta är möjligt, enahanda avgiftsbelopp fastställas att gälla för expeditioner från samtliga underdomstolar.

Endast på några punkter har likformighet icke kunnat uppnås. Undantagen gälla vissa avgifter som utgå i städerna men sakna motsvarighet på landet. Vid inregistrering av bouppteckning i stad utgår en särskild lösenavgift som står i relation till storleken av boets behållning. Avgiften beräknas efter en fallande skala med högst 20 öre och lägst 5 öre per 100 kronor, dock högst 150 kronor, och får avräknas å arvsskatten i den mån sådan utgår. Vid lagfart å överlåtelse av fast egendom erlægges i städerna en lösenavgift som närmast är att jämföra med en omsättningsskatt. Den utgår med 2 kronor för varje påbörjat 1,000-tal kronor av fastighetens värde, dock högst med 22 kronor. Härjämte erlægges enligt § 4 i lösenförordningen vid lagfart på grund av överlåtelse en särskild avgift, benämnd friskilling. Beträffande denna finnas för vissa städer särskilda bestämmelser. Där sådana ej gälla utgår avgiften med 1 krona då fastighetens värde icke överstiger 1,000 kronor och eljest med 2 kronor. Det har uppenbarligen icke kunnat ifrågasättas att utsträcka dessa avgiftsbestämmelser att gälla även för landet. Med hänsyn till avgifternas betydelse för städerna eller vederbörande befattningshavare har det ej heller syntts kunna i detta sammanhang ifrågakomma att avskaffa berörda avgifter.

I nämnda hänseenden har därför i förslaget bibehållits den nuvarande olikheten mellan land och stad. Vissa jämkningar av bestämmelserna ha emellertid ansetts böra vidtagas.

Den likformighet som vid utredningen eftersträvats har i förslaget även genomförts i formellt hänseende genom att underdomstolar i stad, som nu höra till första avdelningen i lösen- och stämpelförordningarna, överförts till andra avdelningen, som för närvarande omfattar underdomstolar på landet och vattendomstolar. I samband med denna överflyttning, som jämväl avser polisdomstolar, ha även de övriga domstolsmyndigheter som nu tillhöra första avdelningen, nämligen krigsrätter samt konsulardomare och konsularrätt, ansetts böra hänföras till andra avdelningen, som därmed kommer att omfatta samtliga domstolar i första instans. Magistraterna ha däremot fått kvarstå i första avdelningen.

När vid lantdomstolarna i och med den nya löneregleringens genomförande även de nuvarande lösenavgifterna skola redovisas i form av stämpel, skulle det till synes ligga närmast till hands att utesluta dessa domstolar ur lösenförordningen och i stället införa de totala expeditionsavgifterna i stämpelförordningens avgiftstariff. Såsom framgår av det nyss sagda innebär emellertid förslaget icke någon sådan omläggning av de nuvarande bestämmelserna. Skälen härtill äro flera. Då stadsdomstolarna alltjämt måste kvarstå i lösenförordningen, skulle med ett dylikt förfaringssätt någon enhetlighet i formellt hänseende mellan underdomstolarna icke kunnat ernås. Vidare skulle i fråga om stämpelförordningen ha erfordrats en ingående omarbetning, som inneburet upptagande däri av ett flertal nya rubriker vilka nu förekomma endast i lösenförordningen. Samma rubriker skulle ändock med hänsyn till stadsdomstolarna alltjämt måst kvarstå i sistnämnda författning. Slutligen innehåller lösenförordningen vissa allmänna bestämmelser om expeditioner från offentliga myndigheter, vilka bestämmelser även i fortsättningen skola gälla beträffande lantdomstolarna. Att expeditionsavgifterna för dessas vidkommande enligt förslaget bliva bestämda i två författningar innebär icke någon olägenhet av betydelse, helst som befattningshavarna äro vana härvid. Avförande ur lösenförordningen har ej heller tidigare ansetts påkallat beträffande de många myndigheter vilkas lösen i samband med löneregleringar indragits till statsverket. Det kan emellertid förtjäna att tagas under övervägande huruvida icke framdeles, exempelvis i samband med införande av rättegångsavgifter i anslutning till processreformens genomförande, samtliga avgifter för expeditioner härrörande från domstolarna böra regleras genom en enhetlig författning.

Beträffande sådana i lösenförordningen stadgade avgifter som enligt § 5 i förordningen skola uttagas genom stämpelbeläggning gäller, såsom framgår av hänvisningen i sagda paragraf till 7 § stämpelförordningen, att frihet från sådan avgift skall äga rum i samma utsträckning som beträffande avgift vilken direkt anges i stämpelförordningen så att t. ex. protokollsexpeditioner till part, som i målet erhållit fri rättegång, ej skola påföras stämpelavgift av något av dessa slag.

Jämte det de sakkunniga i den mån så varit möjligt sökt avskaffa skillnaden i expeditionsavgifter vid underdomstolarna på landet och i stad ha de eftersträvat förenkling och förtydligande av nu gällande bestämmelser. Härvid ha även en del i förordningarna nu förekommande rubriker ansetts kunna uteslutas med hänsyn till den ringa förekomsten av därmed avsedda expeditioner. Vissa nya rubriker av större praktisk betydelse ha i stället införts. Det i direktiven omnämnda önskemålet, att enhetliga debiteringsnormer må komma till användning, ha de sakkunniga ansett böra tillgodoses genom vissa allmänna bestämmelser i § 6 i lösenförordningen. Det föreslås sålunda dels att fullmakter och andra sådana behörighetshandlingar endast då det finnes påkallat av särskilda omständigheter må ordagrant intagas i dombok eller protokoll, samt dels att myndighet ej, med mindre särskilda skäl därtill föranleda, i mål eller ärende må påfordra företeende av eller utan särskild begäran utfärda bevis rörande förhållanden, varom hos myndigheten förda rotlar, diarier eller andra sådana handlingar innehålla upplysning.

Den översyn av författningarna som de sakkunniga verkställt har i enlighet med direktiven i främsta rummet avsett sådana expeditioner som utfärdas av underdomstolarna. Endast i ringa mån ha till prövning upptagits frågor som beröra andra myndigheter. Till följd av begränsningen av utredningsuppdraget ha de sakkunniga ansett sig förhindrade att behandla spörsmål som uteslutande angå andra myndigheter än domstolarna ehuru behov av nya eller ändrade föreskrifter på flera punkter synes förefinnas, t. ex. i de hänseenden som avses i en av riksdagens justitieombudsman den 28 december 1937 till Kungl. Maj:t avlåten skrivelse angående förtydligande bestämmelser om lösen- och stämpelavgifter för vissa bevis m. m. Ej heller beträffande underdomstolarna har någon genomgripande omarbetning ansetts nu böra ske med hänsyn till att i samband med processreformens genomförande ett nytt avgiftssystem kan förväntas bli infört.

Vidkommande härefter frågan om avgiftsbeloppens storlek erinras att, såsom förut nämnts, stadsdomarföreningens styrelse i skrivelse den 14 januari 1941 hemställt att Kungl. Maj:t måtte låta vidtaga en översyn av lösenförordningen, därvid den för stadsdomstolarna beräknade lösen borde höjas till skäligt belopp. I skrivelsen har erinrats att den ersättning för förlorad lösen som till följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande utgått från år 1934 genom beslut under år 1940 avsevärt reducerats och att styrelsen tidigare hemställt om vissa jämkningar i beslutet. Till stöd för sin nya hemställan har styrelsen därefter anfört bland annat följande:

Icke mindre än fyrtiofyra befattningshavare vid rådhusrätter ha under budgetåret 1940/1941 fått sina ersättningsbelopp för förlorad lösen för inteckningsförnyelser reducerade med i allmänhet 50 procent i jämförelse med tidigare utgående gottgörelse. För den enskilde är en dylik minskning i inkomsthänseende ingalunda betydelselös. Åtskilliga befattningshavare äro skyldiga att avlöna skrivbiträden eller att med egna medel betala en del kanslikostnader. Den dyrtid, som råder över hela vårt land och som kan befaras bli alltmer skärpt, drabbar särskilt svårt dem, som få sina inkomster nedsatta. Då härtill kommer att ett stort antal befattningshavare vid stadsdomstolarna allttjämt äro berättigade att enligt lösenförordningen uppbära andra sportler än lösen för inteckningsförnyelser, men dessa

förstnämnda sportelinkomster dels avsevärt nedgått under det senaste året dels ock med hänsyn till nuvarande penningvärde äro fastställda till alltför låga belopp, får styrelsen fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på nödvändigheten av att nu utgående lösenavgifter underkastas en revision.

I detta sammanhang vill styrelsen erinra om att alla de stadskommuner, som i stället för vederbörande befattningshavare uppbära till magistrater och rådhusrätter inflytande lösenmedel, för närvarande måste vidkännas en allmän minskning av dylika inkomster.

De lösenbelopp, som stadsdomstolarna eller vid dessa anställda befattningshavare enligt expeditionslösenförordningen äga uppbära, torde vara avsedda dels till att bereda viss mindre ersättning till befattningshavaren för utfört arbete dels ock till att bestrida kostnaderna för diarieföring, blanketter, papper, utskrift, skrivmaterial m. m. I åtskilliga fall täcka nu utgående lösenbelopp icke ens kostnaderna för protokollsutskrifter och andra direkta kansloutgifter.

I samband med den väntade processreformen måste dessa frågor givetvis upp- tagas till noggrant övervägande. Stadskommunernas utgifter för rättskipningen i städer, som icke lyda under landsrätt, äro nu så avsevärda, att ytterligare belastning i dylikt hänseende icke skäligen kan ifrågakomma, utan måste, åtminstone till viss del, övertagas av statsverket.

Även om den nya processlagstiftningen kommer att under närmaste tiden bliva antagen av riksdagen, torde det få antagas att det med hänsyn till de avsevärda kostnader, som krävas för reformens genomförande, bliver nödvändigt att den nya lagstiftningens ikraftträdande uppskjutes till en senare tidpunkt. I avbidan härpå synes det emellertid vara nödvändigt att redan nu, åtminstone provisoriskt, åstadkomma en ökning av de lösenavgifter, som för närvarande äro gällande.

I anslutning till nu nämnda framställning har Stockholms magistrat i skrivelse den 14 februari 1941 tillstyrkt vidtagande av åtgärder i angiven riktning. Under erinran att Stockholm vore den stad, för vilken den väckta frågan ägde den största betydelsen, har magistraten anfört i huvudsak följande:

Det är ej svårt att finna hurusom nu utgående lösenbelopp icke komma att täcka de kostnader, som därmed böra bestridas. Såsom styrelsen för stadsdomäreföreningen påvisar, höra hit kostnaderna för diarieföring, blanketter, papper, utskrift, skrivmaterial m. m. I staten för år 1941 har sportelinkomsten för nu ifrågavarande delar av verket beräknats till 300,000 kronor, vartill kommer ersättningen för mistad lösen för inteckningsförnyelser, som förut utgick med 102,625 kronor, men nu reducerats till 51,300 kronor, således tillhoppa 351,300 kronor. Enligt samma stat uppgå enbart de beräknade avlöningarna till kvinnliga biträden för expeditionsoch skrivarbete, inberäknat dyrtidstillägg men oavsett pensioneringskostnader, till cirka 385,000 kronor. Till andra ovan omförmälda utgifter, cirka 25,000 kronor, lämnar inkomsten ingen tillgång, än mindre till att täcka någon del av kostnaden för tjänstemännens egna avlöningar.

Det är då att märka, att sportelinkomsten under år 1940 i själva verket föga översteg 270,000 kronor, varför det synes antagligt att densamma även under år 1941 kommer att understiga det för detta år beräknade beloppet 300,000 kronor.

Den nu gällande expeditionslösen leder i huvudsak sitt ursprung från en kungl. kungörelse den 18 oktober 1918, varigenom taxan provisoriskt höjdes, en höjning som sedermera gjorts definitiv. Vid den tidpunkt, då höjningen tillkom, hade levnadskostnadsindex uppnått en vida högre nivå än nu är fallet, i det att den pendlade omkring siffran 260. Å andra sidan måste beaktas, hurusom höjningen i taxan ingalunda motsvarade detta höga indexläge. Ja, i genomsnitt ej kan beräknas till mer än cirka 50 %. Då nu därtill kommer, att den betydande inkomstpost, som härörde från inteckningsförnyelserna, reducerats, medan däremot den skäliga stan-

dardförbättring för underordnad personal, som lärer hava kännetecknat den efterföljande utvecklingen på avlöningsväsendets område, bidragit att väsentligt öka de med rättskipningen förenade omkostnaderna, synes tiden nu vara inne att låta den otillräckliga kompensation, som 1918 års taxehöjning innebar, avlösas av en efter nuvarande förhållanden bättre avpassad sådan.

I detta sammanhang må även nämnas att föreningen Sveriges häradshövdingar i skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 november 1940 under åberopande av den nu rådande kristidens menliga inverkan på häradshövdingarnas avlöningsförhållanden hemställt om höjning av vissa nu gällande lösensatser. I skrivelsen uttalades, att häradshövdingarnas sportelinkomster redan vid årsskiftet 1939/1940 begynt sjunka avsevärt och att nedgången sedermera ytterligare tilltagit. Anledningen till denna sänkning av sportelinkomsterna vore huvudsakligen att söka i den stagnation på fastighetsmarknaden som orsakats av de rådande utomordentliga förhållandena och som medfört att antalet in-skrivningsärenden sjunkit. Till denna sänkning komme att i och med penningvärdets fall utgifterna för domsagornas skötsel ökats.

För att erhålla närmare utredning angående sportelinkomsterna och förvaltningsutgifterna vid stadsdomstolarna ha de sakkunniga dels låtit bearbeta vissa av dessa domstolar lämnade årsuppgifter angående sportelinkomsterna dels ock införskaffat erforderliga uppgifter rörande förvaltningskostnaderna. Undersökningen har avsett dels år 1930, vilket valts till utgångspunkt, dels åren 1938—1941. Uppgifterna angående förvaltningsutgifterna ha begränsats att avse sådana kostnader, för vilka i fråga om häradsrätterna statsverket efter domsagoreformens genomförande har att svara, eller således kostnaderna för avlöning av skriv- och expeditionsbiträden samt för skrivmaterialier, böcker och dylikt. Kostnaderna för lokaler, städning, renhållning, uppvärmning och belysning samt för avlöning av vaktmästare och stadstjänare ha ej omfattats av uppgifterna. Särskilda för magistraterna uppkommande kostnader, såsom valomkostnader, ha ej heller medtagits, men i övrigt avse de lämnade uppgifterna även kostnaderna vid magistraterna.

Resultatet av utredningen framgår av här intagna tabeller. Såsom av tabell 1 bestyrkes ha sportelinkomsterna, vilka tidigare hållit sig vid en ganska konstant nivå, från och med år 1940 avsevärt sjunkit. Minskningen från år 1930 till och med år 1941 utgör i genomsnitt 23 procent och torde väsentligen vara att tillskriva en av kristiden beroende nedgång i de mera lösen-givande ärendenas antal. Bidragande orsaker torde vara dels den år 1940 vidtagna reduktionen av ersättningen för förlorad lösen till följd av in-teckningsförnyelsernas avskaffande och dels viss minskning av antalet civilmål. Den genom civilmålens nedgång uppkomna inkomstminskningen torde endast i ringa mån ha uppvägs av inkomstökning genom en stegring av antalet brott-mål, vilka lämna förhållandevis ringa lösen. Till minskningen av sportelinkomsterna torde även ha medverkat att vissa grupper av magistratsären-den överflyttats till länsstyrelser och, i fråga om vissa städer, till polis-kammare.



Tabell 1: Sportelinkomster.

| 1                         | 2                | 3                | 4  | 5                | 6  | 7                | 8  | 9                | 10   |
|---------------------------|------------------|------------------|--|------------------|--|------------------|--|------------------|--|
|                           | År 1930          | År 1938          |  | År 1939          |  | År 1940          |  | År 1941          |  |
|                           | Kronor           | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 |
| Städer tillhörande        |                  |                  |  |                  |  |                  |  |                  |  |
| grupp A.....              | 545 400          | 597 300          | + 9.5  | 601 300          | + 10.2                                       | 456 600          | - 16.3                                       | 429 100          | - 21.3                                       |
| » B.....                  | 509 300          | 527 500          | + 3.6  | 466 400          | - 8.4  | 392 700          | - 22.9                                       | 371 800          | - 27.0                                       |
| » C.....                  | 656 100          | 654 400          | - 0.2  | 698 000          | + 6.4  | 524 900          | - 20.0                                       | 485 100          | - 26.1                                       |
| » D.....                  | 355 400          | 349 500          | - 1.7  | 364 300          | + 2.5  | 314 700          | - 11.4                                       | 280 500          | - 21.1                                       |
| » E.....                  | 242 400          | 262 100          | + 8.1  | 248 300          | + 2.4  | 226 600          | - 6.5  | 209 300          | - 13.7                                       |
| <i>Summa</i>              | <i>2 308 600</i> | <i>2 390 800</i> | <i>+ 3.6</i>                                 | <i>2 378 300</i> | <i>+ 3.0</i>                                 | <i>1 915 500</i> | <i>- 17.0</i>                                | <i>1 775 800</i> | <i>- 23.1</i>                                |
| Därför städer tillhörande |                  |                  |  |                  |  |                  |  |                  |  |
| grupp I.....              | 1 817 400        | 1 866 600        | + 2.7  | 1 849 800        | + 1.8  | 1 473 500        | - 18.9                                       | 1 364 100        | - 24.9                                       |
| » II.....                 | 491 200          | 524 200          | + 6.7  | 528 500          | + 7.6  | 442 000          | - 10.0                                       | 411 700          | - 16.2                                       |

*Grupp A:* Stockholm. *Grupp B:* Göteborg, Malmö, Norrköping och Hälsingborg. *Grupp C:* andra städer med minst fyra lagfarna ledamöter i rådhusrätten. *Grupp D:* städer med två eller tre lagfarna ledamöter i rådhusrätten. *Grupp E:* övriga städer.  
*Grupp I:* städer där sportelinkomsterna helt eller till huvudsaklig del redovisas till stadens kassa. *Grupp II:* städer där sportelinkomsterna tillfalla befattningshavarna.

Tabell 2: Förvaltningsutgifter.

| 1                         | 2                | 3                | 4  | 5                | 6  | 7                | 8  | 9                | 10   |
|---------------------------|------------------|------------------|--|------------------|--|------------------|--|------------------|--|
|                           | År 1930          | År 1938          |  | År 1939          |  | År 1940          |  | År 1941          |  |
|                           | Kronor           | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 |
| Städer tillhörande        |                  |                  |  |                  |  |                  |  |                  |  |
| grupp A.....              | 310 000          | 370 000          | + 19.4                                       | 410 000          | + 32.3                                       | 435 000          | + 40.3                                       | 490 000          | + 58.1                                       |
| » B.....                  | 206 000          | 261 200          | + 26.8                                       | 265 700          | + 29.0                                       | 273 300          | + 32.7                                       | 286 900          | + 39.3                                       |
| » C.....                  | 266 400          | 310 200          | + 16.4                                       | 334 400          | + 25.5                                       | 335 600          | + 26.0                                       | 348 700          | + 30.9                                       |
| » D.....                  | 148 500          | 174 300          | + 17.3                                       | 188 800          | + 27.1                                       | 193 000          | + 29.9                                       | 200 700          | + 35.1                                       |
| » E.....                  | 74 100           | 82 900           | + 12.0                                       | 84 000           | + 13.4                                       | 84 600           | + 14.2                                       | 85 500           | + 15.5                                       |
| <i>Summa</i>              | <i>1 005 000</i> | <i>1 198 600</i> | <i>+ 19.3</i>                                | <i>1 282 900</i> | <i>+ 27.7</i>                                | <i>1 321 500</i> | <i>+ 31.5</i>                                | <i>1 411 800</i> | <i>+ 40.5</i>                                |
| Därför städer tillhörande |                  |                  |  |                  |  |                  |  |                  |  |
| grupp I.....              | 842 400          | 1 022 100        | + 21.3                                       | 1 099 600        | + 30.5                                       | 1 128 600        | + 34.0                                       | 1 219 900        | + 44.8                                       |
| » II.....                 | 162 600          | 176 500          | + 8.6  | 183 300          | + 12.7                                       | 192 900          | + 18.6                                       | 191 900          | + 18.0                                       |

Tabell 3: Behållen sportelinkomst.

| 1                                   | 2                | 3                | 4  | 5                | 6  | 7              | 8  | 9              | 10   |
|-------------------------------------|------------------|------------------|--|------------------|--|----------------|--|----------------|--|
|                                     | År 1930          | År 1938          |  | År 1939          |  | År 1940        |  | År 1941        |  |
|                                     | Kronor           | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor           | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor         | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 | Kronor         | Ökn. (+) el.<br>minskn. (-)<br>i % av kol. 2 |
| <b>Städer tillhörande</b>           |                  |                  |  |                  |  |                |  |                |  |
| <b>grupp A</b> .....                | 235 400          | 227 300          | - 3.5  | 191 300          | - 18.8                                       | 21 600         | - 90.8                                       | - 60 900       | - 125.9                                      |
| » <b>B</b> .....                    | 303 300          | 266 300          | - 12.2                                       | 200 800          | - 33.8                                       | 119 400        | - 60.6                                       | 84 900         | - 72.0                                       |
| » <b>C</b> .....                    | 389 600          | 344 300          | - 11.6                                       | 363 600          | - 6.7  | 189 300        | - 51.4                                       | 136 500        | - 65.0                                       |
| » <b>D</b> .....                    | 206 900          | 175 200          | - 15.3                                       | 175 400          | - 15.2                                       | 121 700        | - 41.1                                       | 79 800         | - 61.4                                       |
| » <b>E</b> .....                    | 168 400          | 179 200          | + 6.4  | 164 300          | - 2.4  | 142 100        | - 15.6                                       | 123 700        | - 26.5                                       |
| <i>Summa</i>                        | <i>1 303 600</i> | <i>1 192 300</i> | <i>- 8.5</i>                                 | <i>1 095 400</i> | <i>- 16.0</i>                                | <i>594 100</i> | <i>- 54.4</i>                                | <i>364 000</i> | <i>- 72.4</i>                                |
| <b>Därav för städer tillhörande</b> |                  |                  |  |                  |  |                |  |                |  |
| <b>grupp I</b> .....                | 975 000          | 844 600          | - 13.4                                       | 750 100          | - 23.1                                       | 344 900        | - 64.6                                       | 144 200        | - 85.2                                       |
| » <b>II</b> .....                   | 328 600          | 347 700          | + 5.8  | 345 300          | + 5.1  | 249 200        | - 24.2                                       | 219 800        | - 33.1                                       |

Förvaltningskostnaderna vid rådhusrätterna och magistraterna ha såsom tabell 2 utvisar från år 1930 oavbrutet ökats. Ökningen utgör till och med år 1939 i medeltal omkring 28 procent. Avsevärd skillnad förefinnes härvidlag mellan olika grupper av städer. Särskilt anmärkningsvärd är skillnaden mellan städer, i vilka befattningshavarna helt eller till väsentlig del avlönas medelst sportler, och städer, varest sportlerna indragits till stadens kassa.

Av vikt för frågan om höjning av lösenavgifterna torde i första hand vara, huruvida och i vad mån den stegring av förvaltningsutgifternas totalsumma, som utredningen visar, har sin grund i ökning av arbetsuppgifterna eller föranletts av höjning av lönenivån för den vid domstolarna anställda personalen och ökade priser i övrigt. En undersökning av arbetsbördan vid stadsdomstolarna åren 1930 och 1939 visar att en viss förskjutning skett i fråga om göromålens art, i det att civilmålen minskat och brottmålen ökat i antal, varjämte inskrivningsärendenas antal i någon mån stigit. Den totala arbetsbördan torde emellertid ha förblivit i stort sett oförändrad. Den under åren före kriget inträdda ökningen av förvaltningskostnaderna torde därför bero på andra orsaker, i främsta rummet på en förbättring av de icke rättsbildade biträdenas ställning beträffande såväl avlöning som arbetsförhållanden i övrigt. Av väsentlig betydelse för denna utveckling, till vilken motsvarighet finnes även på andra arbetsområden, torde ha varit att personalens avlöning under ifrågavarande tid i allt flera fall övertagits av städerna.

Den allmänna stegring av löne- och prisnivån som ägt rum efter krigets utbrott har inverkat även å stadsdomstolarnas förvaltningsutgifter. Vilken betydelse prisstegringen haft speciellt för stadsdomstolarna, kan icke direkt utläsas ur de införskaffade sifferuppgifterna. På grund av minskningen under krisåren av antalet ärenden, särskilt inskrivningsärenden, och därav föranledd besparing av utgifter kunna siffrorna för de olika åren nämligen icke anses fullt jämförbara. Erfarenheten angående prisstegringens inverkan — särskilt å lönenivån, vilken faktor i detta sammanhang torde vara av avgörande betydelse — synes emellertid berättiga till antagandet, att den av prisstegringen föranledda ökningen av förvaltningskostnaderna kan beräknas till i genomsnitt minst 20 å 25 procent. Stegringen av kostnaderna torde liksom under tiden före kriget vara avsevärt mindre i de städer där de icke rättsbildade biträdena avlönas av befattningshavarna.

Såsom förut anförts kan stegringen av förvaltningskostnaderna vid rådhusrätterna och magistraterna från år 1930 till och med år 1939 beräknas till 28 procent. Då den av kristiden föranledda ytterligare kostnadsökningen såsom nyss sagts torde uppgå till minst 20 å 25 procent av kostnaderna år 1939, kan den sammanlagda kostnadsökningen från år 1930 till och med år 1942 beräknas utgöra åtminstone omkring 55 procent.

Minskningen av sportelinkomsterna och ökningen av förvaltningsutgifterna har, såsom tabell 3 utvisar, för de befattningshavare, vilka åtnjuta sportler, liksom för de städer, i vilka sportlerna tillföras stadens kassa, inneburit en mycket betydande minskning av de behållna sportlerna. Minskningen uppgår från år 1930 till och med år 1941 till i genomsnitt icke mindre än 72 procent.

Till jämförelse med de i tabellerna anförda siffrorna beträffande sportelinkomster och förvaltningsutgifter må nämnas att de utav städerna år 1941 utbetalade avlöningarna till borgmästare och rådmän jämte övrig rättsbildad personal vid rådhusrätterna och magistraterna ha beräknats uppgå till en summa av 5 700 000 kronor.

Det ligger i sakens natur att den som uppbär inkomster i form av sportler måste till en viss grad finna sig i en av konjunkturförhållandena betingad nedgång i dessa inkomster, liksom å andra sidan en av andra konjunkturer föranledd höjning av inkomsterna kommer honom till godo. Detta utesluter dock icke att åtgärder kunna anses påkallade för att bereda den sportelberättigade ersättning vid en mera markerad minskning av inkomsterna, i synnerhet om denna kan förväntas bli av mera stadigvarande natur. Beträffande den i förevarande fall uppkomna minskningen synes den, åtminstone till väsentlig del, ha varit av sådan art att en återgång torde kunna förväntas vid återinträdandet av mera normala förhållanden. Med hänsyn härtill och till uttalandet i direktiven, att de sakkunnigas uppdrag icke borde åsyfta åtgärder av lönereglerande karaktär, ha de sakkunniga icke ansett ett förslag till höjning av lösen böra grundas å minskningen i och för sig av sportlerna.

Stegringen av förvaltningskostnaderna utgör däremot enligt de sakkunnigas mening ett förhållande på grund varav berättigade anspråk kunna resas på en lösenförhöjning. Detta gäller i första hand den ökning av kostnaderna som ägt rum före kriget. Denna ökning, vilken väsentligen sammanhänger med förbättringen av den icke rättsbildade personalens ställning, kommer med all säkerhet att bli bestående. En fortsatt utveckling mot bättre avlöningsvillkor för denna personalgrupp kan därjämte för rådhusrätternas vidkommande förväntas. Den förbättring av den icke rättsbildade personalens löneförhållanden, som i fråga om häradsrätterna kommer att ske genom domsagoreformen, torde härvidlag icke bli utan betydelse för städerna, där lönerna för motsvarande befattningshavare i gemen torde ligga på avsevärt lägre nivå.

Den till följd av krisförhållandena inträdda kostnadsstegringen — för vilken i motsats till förhållandet på de flesta andra områden någon kompensation ej utgått — kan i detta sammanhang icke heller lämnas obeaktad. På grund av kostnadsstegringens grad och varaktighet samt omöjligheten att beräkna, när återgång till mera normala förhållanden kan ske, torde även denna stegring kunna anses motivera en höjning av sportelsatserna, detta så mycket mera som utgiftsstegringen i förening med sportelminskningen medfört en avsevärd nedgång av den behållna inkomsten samtidigt som de allmänna levnadskostnaderna stigit.

De verkställda undersökningarna ha, såsom förut nämnts, begränsats till att avse förhållandena i städerna. I fråga om häradsrätterna har någon undersökning av förvaltningskostnaderna ej verkställts av de sakkunniga. Det torde emellertid vara motiverat att låta höjningen av lösen gälla även dessa domstolar. Jämte vad förut anförts om önskvärdheten av att likställa underdomstolarna i avgiftshänseende kan till grund för dylik höjning bl. a. åberopas den ej oväsentliga ökning av statsverkets kostnader som domsagoreformen medför. Enligt propositionen i ämnet beräknades den årliga kostnadsökningen till ej mindre än 583 000 kronor.

Genomförandet av en på utgiftsstegringen grundad höjning av sportelsatserna erbjuder vissa svårigheter. Med hänsyn till att sportelinkomsterna regelmässigt lämna överskott till befattningshavarnas avlöning skulle en höjning, som medförde en större eller mindre ökning även av detta överskott, vara att jämställa med en sådan lönereglering som enligt direktiven icke bör ske i förevarande ordning. Vid beräklandet av den ökning av förvaltningskostnaderna, som bör föranleda till en höjning av sportelsatserna, måste vidare bortses från de kostnader som äro förbundna med magistraternas rent kommunala göromål. Icke heller kan det utan vidare anses riktigt att genom en höjning av lösensatserna söka uppväga en kostnadsökning som sammanhänger med göromål vilka icke inbringa någon lösen; en kompensation i detta hänseende bör icke ske genom att lösen för övriga expeditioner höjes utöver vad som i och för sig kan anses skäligt för dessa. Nu anförda omständigheter måste beaktas vid bestämmandet av den totala sportelökning som kan bära åvägabringas genom en lösenhöjning.

Den höjning av lösenavgifterna, som i genomsnitt anses skälig, bör icke i samma grad drabba alla olika slag av expeditioner. I fråga om varje särskild expedition måste hänsyn tagas till förhållandet mellan lösensatsen för expeditionen och den därmed förenade kostnaden, vari även ingår en andel av de allmänna förvaltningskostnaderna. Vidare måste beaktas en mångfald andra omständigheter som medföra att avgiften för en viss expedition bör sättas lägre eller högre än för en annan.

Från nu angivna utgångspunkter ha de sakkunniga funnit lösenhöjningar i främsta rummet böra ske i fråga om domboksexpeditioner. Till domboken hörande mål och ärenden representera de viktigaste och mest maktpåliggande arbetsuppgifterna inom rättsvården och taga i enlighet härmed i anspråk största delen av den mera kvalificerade rättsbildade personalens arbetskraft. Såväl med hänsyn härtill som till de avsevärda kostnader vilka äro förenade med expeditionerna måste de nu gällande lösensatserna anses vara alltför låga; de täcka knappast mer än de rena utskriftskostnaderna. Vidkommande dessa expeditioner synes därför en jämförelsevis betydande lösenhöjning vara väl motiverad. I förhållande till övriga rättegångskostnader torde en sådan höjning för parterna vara av underordnad betydelse. En förhållandevis stor lösenhöjning har även ansetts böra ske i fråga om vissa andra till rättegångsväsendet hörande expeditioner, bl. a. stämningar och kommunikationsresolutioner. I några fall har emellertid ansetts skäligt att företaga en mot lösenhöjningen helt eller delvis svarande nedsättning av stämpelavgiften.

Expeditioner i ärenden rörande inskrivningsväsendet betinga för närvarande relativt höga avgifter. Detta torde i och för sig vara motiverat med hänsyn till de allmänna omkostnaderna för fastighetsboks- och fastighetsregisterväsendet samt skillnaden mellan de egentliga rättegångsärendena, å ena, och de till den frivilliga rättsvården hörande ärendena, å andra sidan. Då i fråga om inskrivningsärendena jämförelsevis ringa del av lösenavgifterna motsvaras av löpande förvaltningskostnader, synes den höjning av lösensatser som nu ifrågakommer böra bliva förhållandevis mindre för expeditioner i dylika ärenden än i fråga om åtskilliga andra expeditioner. Härtill kommer att avgifterna i inskrivningsärenden i väsentliga delar reglerats så sent som under åren 1932 och 1934. Med hänsyn härtill ha de sakkunniga för expeditioner i samband med inskrivningsväsendet i allmänhet ansett sig böra föreslå allenast mindre höjningar.

De sakkunnigas förslag innebär emellertid icke endast avgiftshöjningar. I några fall ha nu utgående avgifter befunnits vara alltför höga, varför nedsättning av desamma ansetts böra ske.

Vid avvägningen av de olika lösensatserna har den inverkan höjningen i det särskilda fallet kan få för den enskilde sportelberättigade befattningshavaren icke kunnat tillmätas någon avgörande betydelse. De sakkunniga ha dock eftersträvat att höjningarna icke skola verka ensidigt.

Några av de föreslagna ändringarna beröra även andra myndigheter än underdomstolarna, och har syftet därvid varit att uppnå en önskvärd enhetlighet.

I fråga om de ekonomiska verkningarna av de föreslagna ändringarna må nämnas följande. Enligt av de sakkunniga verkställda överslagsberäkningar torde ändringarna i lösensatser för stadsdomstolarna medföra en höjning av sportelinkomsterna med i runt tal 350 000 kronor om året, motsvarande 35 procent av förvaltningsutgifterna vid rådhusrätterna och magistraterna år 1930. Ökningen av sportelinkomsterna motsvarar således ungefär två tredjedelar av den till 55 procent beräknade sammanlagda kostnadsstegringen sedan sistnämnda år. Vid beräkningarna ha de sakkunniga utgått från medeltalet mål och ärenden åren 1937—1941, därvid dock i saknad av publicerat statistiskt material för år 1941 antalet mål och ärenden detta år antagits ha varit i stort detsamma som år 1940.

För statsverket medföra ändringarna en inkomstökning som kan antagas snarare över- än understiga 500 000 kronor om året.

Vad angår frågan, huruvida de föreslagna avgiftsändringarna böra tilläggas allenast provisorisk giltighet, ha de sakkunniga funnit övertvägande skäl tala för att så icke bör ske. De avgifter som sammanhånga med rättegångsmålen måste antagas komma att undergå en reglering i samband med processreformens genomförande, och de i övrigt föreslagna ändringarna synas icke vara av annan natur än att de böra äga bestånd även under de förändrade förhållanden, som kunna förväntas efter krigets slut. Med hänsyn härtill synes det ej föreligga tillräcklig anledning att nu stadga någon särskild tidsbegränsning för bestämmelsernas giltighet.

Slutligen har till behandling upptagits frågan om förvandling av de nuvarande kommissionärsarvodena i domsagorna till stämpelavgifter. De sakkunniga ha härvid haft att taga hänsyn till domsagoutredningens förslag och departementschefens uttalanden i denna fråga. Vidare har beaktats ett sedermera inom justitiedepartementet utarbetat och på remiss utsänt utkast till ny domsagostadga. Enligt bestämmelser, intagna i 41 § av detta utkast, skall stämpelavgift enligt vad därom särskilt är stadgat utgå för uttagande och översändande av handlingar samt meddelande av skriftliga underrättelser genom kommissionären, och skola stämplarna anbringas å särskild kommissionärsnota.

Bestämmelserna rörande de stämpelavgifter, i vilka kommissionärsarvodena skola omvandlas, synas icke lämpligen kunna inarbetas i stämpelförordningen. Därtill äro dessa avgifter till sin natur allt för avvikande från de avgifter som regleras i nämnda förordning. De sakkunniga framlägga därför ett särskilt författningsförslag om kommissionärsavgiften. I fråga om avgifternas belopp överensstämmer detta förslag med motsvarande bestämmelser i nu gällande domsagostadga.

## De särskilda bestämmelserna i förslaget.

### Ändringar i avgiftstarifferna.

#### Avskrifter, protokoll, utslag m. m.

*Avskrift, annan, med vidimation.*

|   | Nuvarande avgifter: <sup>1</sup> |                    | Föreslagna avgifter: |      |                    |
|---|----------------------------------|--------------------|----------------------|------|--------------------|
|   | Avd.                             | Första arket       | Övriga ark           | Avd. | Varje ark          |
| 1 |                                  | 2.00 + 1.00 = 3.00 | 1.25 + 1.00 = 2.25   | 1    | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| 2 |                                  | 1.00 + 1.00 = 2.00 | 1.00 + 1.00 = 2.00   | 2    | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| 3 |                                  | 1.00 + 1.00 = 2.00 | 0.75 + 1.00 = 1.75   | 3    | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| 4 |                                  | 2.00 + 2.00 = 4.00 | 0.75 + 2.00 = 2.75   | 4    | 2.00 + 2.00 = 4.00 |
| 5 |                                  | 3.00 + 2.00 = 5.00 | 1.50 + 2.00 = 3.50   | 5    | 2.00 + 2.00 = 4.00 |

Enligt 1883 års lösenförordning uppgick lösenavgiften i avd. 1 till 1 krona för första arket och 75 öre för övriga ark, i avd. 2 till 50 öre per ark och i avd. 3—5 till samma belopp som för närvarande. De nuvarande beloppen i avd. 1 och 2 hava gällt sedan år 1918. Stämpelavgiften var enligt 1914 års förordning för varje ark 50 öre i avd. 1—3 samt 1 krona i avd. 4 och 5; stämpeln höjdes år 1922 till det dubbla.

Med hänsyn till kostnaden för maskinskrivning och kollationering samt de allmänna kostnaderna för skrivmaskiner, expedition m. m. har lösensatsen syntts böra bestämmas till 2 kronor för varje ark. Lösen för avskrift har ansetts böra vara densamma för alla myndigheter.

#### *Protokoll, annat.*

Protokoll som utgives till part, vilken utan särskild begäran författningsenligt är skyldig lösa detsamma

|   | Nuvarande avgifter: |                    |                    |
|---|---------------------|--------------------|--------------------|
|   | Avd.                | Första arket       | Övriga ark         |
| 1 |                     | 3.00 + 1.00 = 4.00 | 1.25 + 1.25 = 2.50 |
| 2 |                     | 2.00 + 2.00 = 4.00 | 1.00 + 1.50 = 2.50 |
| 3 |                     | 0.00 + 6.00 = 6.00 | 0.00 + 4.00 = 4.00 |
| 4 |                     | 0.00 + 8.00 = 8.00 | 0.00 + 4.00 = 4.00 |
| 5 |                     | 0.00 + 8.00 = 8.00 | 0.00 + 4.00 = 4.00 |

|   | Föreslagna avgifter: |                    |
|---|----------------------|--------------------|
|   | Avd.                 | Första arket       |
| 1 |                      | 5.00 + 1.00 = 6.00 |
| 2 |                      | 5.00 + 1.00 = 6.00 |
| 3 |                      | 0.00 + 6.00 = 6.00 |
| 4 |                      | 0.00 + 8.00 = 8.00 |
| 5 |                      | 0.00 + 8.00 = 8.00 |

<sup>1</sup> Av här och i fortsättningen angivna belopp avse, där ej annat säges, det första lösenavgiften, det andra stämpelavgiften och det tredje den sammanlagda avgiften.

Protokoll som på begäran utgives till part, vilken eljest icke författningsenligt är skyldig att lösa detsamma.

## Nuvarande avgifter:

| Avd. | Första arket       | Andra arket        | Övriga ark         |
|------|--------------------|--------------------|--------------------|
| 1    | 3.00 + 1.00 = 4.00 | 1.50 + 1.00 = 2.50 | 1.25 + 1.25 = 2.50 |
| 2    | 2.00 + 2.00 = 4.00 | 1.00 + 1.50 = 2.50 | 1.00 + 1.50 = 2.50 |
| 3    | 2.00 + 2.00 = 4.00 | 1.00 + 2.00 = 3.00 | 0.75 + 2.50 = 3.25 |
| 4    | 2.00 + 2.00 = 4.00 | 0.75 + 2.00 = 2.75 | 0.75 + 2.00 = 2.75 |
| 5    | 3.00 + 2.00 = 5.00 | 1.50 + 2.00 = 3.50 | 1.50 + 2.00 = 3.50 |

## Föreslagna avgifter:

| Avd. | Första arket       | Övriga ark         |
|------|--------------------|--------------------|
| 1    | 2.00 + 1.00 = 3.00 | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| 2    | 5.00 + 1.00 = 6.00 | 3.00 + 1.00 = 4.00 |
| 3    | 2.00 + 1.00 = 3.00 | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| 4    | 2.00 + 2.00 = 4.00 | 2.00 + 2.00 = 4.00 |
| 5    | 2.00 + 2.00 = 4.00 | 2.00 + 2.00 = 4.00 |

Protokoll som eljest utgives: lika med Avskrift, annan.

Enligt 1883 års förordning voro lösensatserna i avd. 1 och 2 lägre än för närvarande. Ändringen som skedde år 1918 innebar en höjning i avd. 1 med i allmänhet 50 procent och i avd. 2 med 100 procent. Stämpelavgiften i avd. 3—5 höjdes år 1922; enligt 1914 års förordning var avgiften hälften av den nuvarande. I övrigt äro avgiftsbeloppen oförändrade.

I den förut omnämnda framställningen från styrelsen för stadsdomarföreningen har uttalats att de nuvarande lösenavgifterna för bland annat protokoll med nu gällande penningvärde uppenbarligen vore för låga. Det kunde icke vara orimligt och torde för den rättssökande allmänheten vara utan större betydelse om en fördubbling av gällande lösensatser komme till stånd. I förhållande till övriga kostnader för en rättegång vore de egentliga domstolskostnaderna för respektive parter i regel utan större betydelse.

Avgifterna för dombok eller annat protokoll böra, där ej särskilda förhållanden beträffande vissa protokoll annat föranleda, icke understiga avgifterna för avskrift. Utom kostnaden för själva utskrivandet av protokollsutdrag bör genom lösenbeloppet täckas kostnaden för utskrivandet av konceptprotokollet. Kostnaden härför kan, då ingivna handlingar och skrifter i regel torde fogas såsom bilagor till protokollet, beräknas i genomsnitt vara lägre än för utskrift av protokollsutdrag. I lösenbeloppet bör vidare inbegripas viss ersättning för arbetet med protokollets utarbetande. För beräkning av sistnämnda ersättning torde andra grunder icke kunna angivas än att den bör bestämmas under hänsynstagande å ena sidan till den sportelinkomst som en viss lösensats medför och å andra sidan till vad som med hänsyn till ärendets vikt och betydelse skäligen bör uttagas av den rättssökande. Av betydelse är även, huruvida lösen såsom för protokoll erlägges endast av lösningsskyldig part eller även av annan part. Med hänsyn till avgifternas betydelse för sportelinkomsterna vid rådhusrätterna synes det ej böra ifrågasättas att för avd. 2 rubba den nuvarande principen i detta hänseende att lösen är densamma för icke lösningsskyldig part som för



lösningsskyldig part. Vad angår övriga avdelningar ha de sakkunniga ansett att protokollskostnaden för icke lösningsskyldig part bör vara densamma som kostnaden för avskrift.

Under hänsynstagande till vad nu anförts ha de sakkunniga funnit avgifterna böra bestämmas till ovan angivna belopp. De föreslagna höjningarna av lösen torde med hänsyn till förekomsten av expeditioner å mer än ett ark för rådhusrätternas del uppgå till omkring 75 procent; i avd. 1 i förslaget torde ökningen bliva omkring 70 procent.

*Protokoll* över besiktning, värdering, utmätning, kvarstad eller annan dylik förrättning.

| Avd. | Nuvarande avgifter:  |                      | Föreslagna avgifter:                |
|------|----------------------|----------------------|-------------------------------------|
|      | Första arket         | Övriga ark           | Avd. 1—4: lika med Avskrift, annan. |
| 1    | $2.00 + 1.00 = 3.00$ | $1.00 + 1.00 = 2.00$ |                                     |
| 2    | $1.50 + 1.00 = 2.50$ | $1.00 + 1.00 = 2.00$ |                                     |
| 3    | $1.00 + 1.00 = 2.00$ | $0.75 + 1.00 = 1.75$ |                                     |
| 4    | $2.00 + 2.00 = 4.00$ | $0.75 + 2.00 = 2.75$ |                                     |

Då lösenavgifterna för ifrågavarande protokoll icke böra understiga dem som föreslagits för avskrift, har i stället för de nuvarande bestämmelserna i förslaget intagits hänvisning till rubriken avskrift, annan.

*Utslag eller resolution med rubrik.*

Utslag som utgives till part, vilken utan särskild begäran författningsenligt är skyldig att lösa detsamma.

| Avd. | Nuvarande avgifter:    |                        |                        |
|------|------------------------|------------------------|------------------------|
|      | Första arket           | Andra arket            | Övriga ark             |
| 1    | $3.00 + 4.00 = 7.00$   | $1.50 + 3.00 = 4.50$   | $1.25 + 3.25 = 4.50$   |
| 2    | $2.00 + 4.00 = 6.00$   | $1.00 + 3.00 = 4.00$   | $0.75 + 3.25 = 4.00$   |
| 3    | $0.00 + 6.00 = 6.00$   | $0.00 + 4.00 = 4.00$   | $0.00 + 4.00 = 4.00$   |
| 4    | $0.00 + 20.00 = 20.00$ | $0.00 + 4.00 = 4.00$   | $0.00 + 4.00 = 4.00$   |
| 5    | $0.00 + 40.00 = 40.00$ | $0.00 + 10.00 = 10.00$ | $0.00 + 10.00 = 10.00$ |

| Avd. | Föreslagna avgifter:   |                        |
|------|------------------------|------------------------|
|      | Första arket           | Övriga ark             |
| 1    | $5.00 + 1.00 = 6.00$   | $3.00 + 1.00 = 4.00$   |
| 2    | $5.00 + 1.00 = 6.00$   | $3.00 + 1.00 = 4.00$   |
| 3    | $0.00 + 6.00 = 6.00$   | $0.00 + 4.00 = 4.00$   |
| 4    | $0.00 + 20.00 = 20.00$ | $0.00 + 4.00 = 4.00$   |
| 5    | $0.00 + 40.00 = 40.00$ | $0.00 + 10.00 = 10.00$ |

Utslag som på begäran utgives till part, vilken eljest icke författningsenligt är skyldig att lösa detsamma.

| Avd. | Nuvarande avgifter:  |                      |                      |
|------|----------------------|----------------------|----------------------|
|      | Första arket         | Andra arket          | Övriga ark           |
| 1    | $3.00 + 2.00 = 5.00$ | $1.50 + 2.00 = 3.50$ | $1.25 + 2.50 = 3.75$ |
| 2    | $2.00 + 2.00 = 4.00$ | $1.00 + 2.00 = 3.00$ | $0.75 + 2.50 = 3.25$ |
| 3    | $2.00 + 2.00 = 4.00$ | $1.00 + 2.00 = 3.00$ | $0.75 + 2.50 = 3.25$ |
| 4    | $2.00 + 2.00 = 4.00$ | $0.75 + 2.00 = 2.75$ | $0.75 + 2.00 = 2.75$ |
| 5    | $3.00 + 2.00 = 5.00$ | $1.50 + 2.00 = 3.50$ | $1.50 + 2.00 = 3.50$ |

Föreslagna avgifter:  
Avd. 1—5: lika med Avskrift, annan.

Utslag som eljest utgives: lika med Avskrift, annan.

I samband med den nya lagsökningslagens tillkomst infördes de nuvarande avgifterna i avd. 2, vari förut varken lösen- eller stämpelsatser funnits angivna.

Lösenavgiften i avd. 1 är densamma som för protokoll och tillkom liksom i fråga om dessa expeditioner år 1918 genom en höjning med omkring 50 procent av beloppen i 1883 års förordning. Lösensatserna i avd. 3—5 hava ej undergått någon ändring. Jämväl stämpelavgiften var i avd. 1 enligt 1914 års förordning densamma som för protokoll. År 1922 fördubblades stämpelavgifterna inom avd. 3—5 och, såvitt angår icke lösningsskyldig part, även i avd. 1. Beträffande däremot lösningsskyldig part höjdes stämpeln i avd. 1 med samma totalbelopp som i avd. 3 eller med 3 kronor för första arket och 2 kronor för övriga ark. Såsom skäl för denna förhöjning anfördes, att utslag från myndigheter i avd. 1 och 3 ofta till arten vore överensstämmande med varandra och att det därför borde tillses att proportionen mellan de totala avgiftsbeloppen ej förrycktes. Vid förhöjningen togs emellertid icke hänsyn till den, då alltjämt provisoriska ökning som lösenavgifterna undergått år 1918. Genom att denna ökning blivit bestående har, tvärtemot vad som år 1922 avsågs, totalavgiften i avd. 1 blivit högre än i avd. 3.

Av vad nu sagts framgår att avgifterna för utslag eller resolution med rubrik inom avd. 1 och 3 tidigare varit desamma som för protokoll men att de till följd av 1918 och 1922 års ändringar kommit att bli högre i avd. 1. Tillräckliga skäl att för utslag eller resolution med rubrik stadga högre avgift än för protokoll synes emellertid icke föreligga; praxis lär beträffande valet av expeditionssätt i många fall vara vacklande. På grund härav ha de sakkunniga beträffande avd. 1 och 2 föreslagit en återgång till principen att för utslag eller resolution med rubrik bör utgå samma avgifter som för protokoll såvitt gäller lösningsskyldig part. Vad beträffar icke lösningsskyldig part ha avgifterna satts till samma belopp som för avskrift. Anledning har här icke syntts föreligga att i detta hänseende föreslå något undantag för avd. 2.

*Resolution*, innefattande huvudsakligt beslut, tecknad å företedd handling.

| Nuvarande avgifter: |                      | Föreslagna avgifter: |                      |
|---------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| Avd. 1              | 2.00 + 3.00 = 5.00   | Avd. 1               | 3.00 + 1.00 = 4.00   |
| » 2                 | 1.00 + 4.00 = 5.00   | » 2                  | 3.00 + 1.00 = 4.00   |
| » 3                 | 0.00 + 5.00 = 5.00   | » 3                  | 0.00 + 4.00 = 4.00   |
| » 4                 | 0.00 + 20.00 = 20.00 | » 4                  | 0.00 + 20.00 = 20.00 |
| » 5                 | 0.00 + 40.00 = 40.00 | » 5                  | 0.00 + 40.00 = 40.00 |

Ifrågavarande avgifter ha icke undergått andra ändringar än att stämpelavgiften år 1922 i avd. 2, 4 och 5 fördubblades och i avd. 1 och 3 höjdes med 2 kronor; beträffande skälen till höjningen i avd. 1 gäller detsamma som anmärkts rörande motsvarande höjning för utslag med rubrik.

Vid underrätt förekommer sällan att huvudsakligt beslut meddelas genom resolution tecknad å företedd handling. Såsom exempel på fall då så sker må nämnas utsättande av tid för vittnesförhör i mål anhängigt vid annan

domstol samt avvisande av stämmningsansökan, konkursansökan eller ansökan om lagsökning eller handräckning. Hos magistrat och polismyndighet meddelas däremot i stor utsträckning tillstånd av olika slag, särskilt sådana av kortvarig eller tillfällig karaktär, genom resolutioner å ansökningar. Med hänsyn till ärendenas och resolutionernas oftast enkla beskaffenhet bör enligt de sakkunnigas mening för sådan resolution i avd. 1 och 2 utgå lägre avgift än för särskilt utfärdad resolution med rubrik. Vid i enlighet härmed föreslagen ändring har det även ansetts påkallat att avgiften i avd. 3 nedsättes till samma belopp som i avd. 1 och 2. Beträffande fördelningen av avgiften i avd. 1 och 2 mellan lösen och stämpel har stämpelavgiften föreslagits till samma belopp som för resolution med rubrik. Vad angår de myndigheter som för närvarande tillhöra avd. 1 innebär förslaget en höjning av lösen med 50 procent.

### *Stämningar, resolutioner, kungörelser m. m.*

#### *Stämning, evad den avser en eller flera personer.*

| Nuvarande avgifter:         |                    | Föreslagna avgifter: |                    |
|-----------------------------|--------------------|----------------------|--------------------|
| Avd. 1                      | 1.00 + 2.00 = 3.00 | Avd. 1               | —                  |
| » 2                         | 1.00 + 2.00 = 3.00 | » 2                  | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| » 3                         | 0.00 + 4.00 = 4.00 | » 3                  | 0.00 + 4.00 = 4.00 |
| » 4                         | 2.00 + 4.00 = 6.00 | » 4                  | 2.00 + 4.00 = 6.00 |
| » 5                         | 0.00 + 4.00 = 4.00 | » 5                  | 0.00 + 6.00 = 6.00 |
| dock för offentlig stämning |                    |                      |                    |
| avd. 1                      | 1.50 + 2.00 = 3.50 |                      |                    |
| » 2                         | 0.75 + 2.00 = 2.75 |                      |                    |

#### *Kommunikations- eller remissresolution.*

| Nuvarande avgifter: |                    | Föreslagna avgifter: |                    |
|---------------------|--------------------|----------------------|--------------------|
| Avd. 1 och 2        | 0.75 + 0.00 = 0.75 | Avd. 1 och 2         | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| » 3                 | 0.00 + 2.00 = 2.00 | » 3                  | 4.00 + 3.00 = 3.00 |
| » 5                 | 0.00 + 4.00 = 4.00 | » 5                  | 0.00 + 4.00 = 4.00 |

dock att lösenavgift ej utgår i sak, som är av brottmåls egenskap, och att för lagsökningsdomares resolution i avd. 1 och 2 utgår stämpelavgift med 1.25.

Lösen- och stämpelavgift för resolution utgår icke mer än en gång i varje sak eller mål, ändå att handlingar flera gånger kommuniceras eller utlämnas till påminnelser.

Lösenavgifterna ha ej undergått någon ändring sedan lösenförordningens tillkomst. Stämpelavgifterna, i den mån sådana förekomma, fördubblades år 1922, varjämte år 1937 infördes stämpelsatsen för lagsökningsdomares resolution.

Stadsdomarföreningens styrelse anförde i den förut nämnda skrivelserna att de ringa lösenavgifterna för ifrågavarande resolutioner icke tillnärmelsevis täckte kostnaderna för resolutionernas tryckning, anskaffande och uppläggande av diarium, utskrift av resolutionerna m. m. En avsevärd ökning av denna lösenavgift vore nödvändig. Även beträffande stämningar syntes åtminstone en fördubbling av lösenbeloppet vara erforderlig.

Såsom förut anmärkts ha de sakkunniga ansett en höjning böra ske av lösensatsen för stämningar och ifrågavarande resolutioner. Vidare har det synts lämpligt att, såvitt angår avd. 2, samma avgifter gälla för dessa båda slag av expeditioner. Härvid har stämpelavgiften ansetts böra bestämmas till 1 krona och lösenavgiften till 2 kronor. Samma avgifter skola beträffande resolutioner gälla i avd. 1. De härigenom uppkommande höjningarna av lösensatserna ha synts skäligen. Vad särskilt angår resolutionerna, för vilka höjningen är störst, synes den nuvarande avgiften uppenbarligen vara mycket för låg, särskilt i de praktiskt viktigaste fallen, nämligen i konkurs- och lagsökningsärenden och ärenden rörande handräckning för fordran. Den beträffande stämning förslagna sänkningen av stämpelavgiften är såvitt angår häradsrätter och vattendomstolar av allenast formell innebörd och motväges i övrigt genom införande eller höjning av stämpelavgiften för resolutionerna. Till följd av de nu omnämnda ändringarna i avd. 1 och 2 ha de särskilda avgiftsbestämmelserna för offentlig stämning och lagsökningsdomares resolution ansetts kunna uteslutas. Den nuvarande bestämmelsen om lösenfrihet för resolution i brottmål har ej bibehållits; bestämmelsen saknar praktisk betydelse såvitt gäller underdomstolar, och vad angår åklagar- och polismyndigheter synes ej föreligga anledning att för stad i avd. 1 föreskriva lägre totalavgift än för landet i avd. 3, där endast stämpel utgår. Då stämning ej utfärdas av någon myndighet som tillhör avd. 1 i förslaget erfordras ej att avgifter för stämning angivas i denna avd. I avd. 3—5 ha andra ändringar icke funnits erforderliga än att i avd. 3 och 4 stämpelavgiften för resolution höjts till samma belopp som sammanlagda avgiften i avd. 1 och 2 samt att i avd. 5 stämpelavgiften för stämning höjts till samma belopp som totalavgiften i avd. 4.

*Kungörelse, kallelsebrev, meddelande och underrättelse* i mål angående konkurs eller ackordsförhandling utan konkurs samt *kallelsebrev* i mål angående boskillnad och kallelse å okända borgenärer.

Enligt såväl gällande rätt som förslaget äro dessa expeditioner fria från stämpelavgift utom såtillvida att för kungörelse, som anslås å rättens dörr angående beslut om egendomsavträde eller angående beslut om inledande av offentlig ackordsförhandling, utgår stämpelavgift såsom för stämning.

Lösenavgifterna äro i avd. 1 för närvarande 1 krona 50 öre för första exemplaret av kungörelse, 1 krona för övriga exemplar av kungörelse ävensom för kallelsebrev och underrättelse till gäldenären enligt 20 § konkurslagen, därest handlingen jämväl innehåller meddelande om beslut som avses i 103 § samma lag, samt i övrigt 50 öre. I avd. 2 äro lösenavgifterna genomgående hälften av vad nu sagts.

Förslaget innebär att de nuvarande i avd. 1 bestämda lösenbeloppen skola gälla för hela avd. 2 i förslaget. Då expeditionerna i fråga endast utfärdas av underrätt behöva avgiftsbeloppen ej längre angivas för avd. 1.

*Kallelse* å okända borgenärer i anledning av ansökning om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital samt *kallelsebrev* av samma anledning.

För sådan kallelse stadgas i avd. 1 och 2 en stämpelavgift av 2 kronor var-  
emot kallelsebrev är fritt från stämpel. Lösen är i avd. 1 för kallelse 1 krona  
50 öre och för kallelsebrev 50 öre samt i avd. 2 hälften därav. Jämväl i fråga  
om dessa expeditioner föreslås att lösenavgiften i avd. 2 höjes till det belopp  
som nu anges i avd. 1, vari avgifter för expeditionerna ej böra upptagas.

### *Inskrivningsärenden m. m.*

#### *Bevis* angående inskrivningsdomares beslut, tecknat å företedd handling.<sup>1</sup>

##### Nuvarande avgifter:

- I ärende som inskrives i fastighetsbok  
avd. 1: 5.00 + 1.50 = 6.50  
» 2: 4.00 + 2.50 = 6.50
- i ärende angående tomträtt eller vattenfalls-  
rätt  
avd. 1: 5.00 + 1.00 = 6.00  
» 2: 3.50 + 2.00 = 5.50
- i ärende angående förlagsinteckning  
avd. 1: 4.00 + 1.00 = 5.00
- i ärende angående inteckning i fartyg  
avd. 1: 5.00 + 1.00 = 6.00.

Där inskrivning sker efter handlingens upp-  
visande hos annan inskrivningsdomare utgör  
lösen

- i ärende som inskrives i fastighetsbok  
avd. 1: 4.00; avd. 2: 3.50
- i ärende angående tomträtt eller vattenfalls-  
rätt  
avd. 1: 4.00; avd. 2: 3.00.

Avser beslutet uppskov är beviset fritt från lösen.

Sker i ett och samma ärende införing å flera  
upplägg i fastighetsboken eller i tomträtts- eller  
vattenfallsrättsboken, beräknas i lösen ytterli-  
gare för varje upplägg utöver det första

- i ärende som inskrives i fastighetsbok  
avd. 1: 0.75; avd. 2: 1.00
- i ärende angående tomträtt eller vattenfalls-  
rätt  
avd. 1 och 2: 0.50

dock må dylik förhöjning ej ske i ärende angä-  
ende dödande av gemensam inteckning i vad  
den besvärar viss fastighet eller i ärende angä-  
ende avstuckat eller avsöndrat områdes befri-  
ande från ansvar för inteckning i stamfastighet.

Där i lagfartsärende taxeringsvärdet eller  
köpesumman för den egendom, som beviset  
avser, icke uppgår till 1 000 kronor, utgår stäm-  
pelavgiften med

avd. 1 och 2: 0.50.

##### Föreslagna avgifter:

- I ärende angående fast egendom, tomträtt  
eller vattenfallsrätt, förlagsinteckning eller in-  
teckning i fartyg  
avd. 2: 6.00 + 1.00 = 7.00  
dock att då lagfart å järnväg första gången  
meddelas lösen är  
avd. 2: 300.00.

Sker i ett och samma ärende införing å flera  
upplägg i fastighetsboken, beräknas i lösen yt-  
terligare för varje upplägg utöver det första  
avd. 2: 1.00

dock må, i ärende angående dödande av gemen-  
sam inteckning i vad den besvärar viss eller  
vissa fastigheter eller i ärende angående avstyc-  
kat eller avsöndrat områdes befriande från an-  
svar för inteckning i stamfastighet, för dylik  
förhöjning endast medräknas upplägg uppta-  
gande fastighet vari inteckningen dödas.

Där i lagfartsärende varken taxeringsvärdet  
eller köpesumman för den egendom, som bevi-  
set avser, uppgår till 3 000 kronor, är beviset  
fritt från stämpel.

<sup>1</sup> Inteckningskontrollstämpeln har i promemorian lämnats åsido.

Meddelas i ett och samma ärende bevis å flera handlingar, utgår lösen och stämpel för allenast ett bevis, dock att frihet från lösen icke äger rum i ärende angående utbyte av inteckningshandling.

Meddelas i ett och samma ärende bevis å flera handlingar, utgår lösen och stämpel för allenast ett bevis, dock att vad nu sagts icke skall gälla i ärende angående utbyte av inteckningshandling.

Där i ärende angående inteckning i järnväg bevis tecknas å tryckta eller graverade obligationer, som äro av lika lydelse eller skilja sig endast i avseende å littera eller nummer, utgår stämpelavgift för allenast ett bevis och utgår lösen för varje bevis utöver det första med 0.25.

Nuvarande bestämmelser om ifrågavarande bevis infördes beträffande fast egendom, omfattande även järnväg, år 1932 i samband med inskrivningsreformen. År 1936 tillkommo motsvarande stadganden i fråga om tomträtt och vattenfallsrätt samt förlagsinteckning och inteckning i fartyg. Lösensatserna beträffande fast egendom voro — bortsett från de tilläggsavgifter som utgå vid införing å flera upplägg — till en början genomgående 50 öre högre än för närvarande medan i stället motsvarande stämpelavgifter voro 50 öre lägre. De nuvarande beloppen infördes redan år 1933 genom en överföring av 50 öre från lösen till stämpel. Ändringen skedde i syfte att tillgodoföra statsverket den besparing i förvaltningskostnader vid domstolarna som den förenklade handläggningen av inskrivningsärenden beräknades medföra.

Såsom tidigare anförts ha de sakkunniga ansett förhållandena böra föranleda en höjning för stadsdomstolarnas vidkommande även av lösen i inskrivningsärenden. Den huvudsakliga expedition som förekommer i sådana ärenden är numera beviset angående inskrivningsdomarens beslut, och höjningen måste därför i främsta rummet drabba denna expedition. I fråga om fast egendom ha de sakkunniga funnit det erforderligt att föreslå en ökning av lösen med 1 krona, men då avgiften härigenom synts bliva relativt kännbar för de rättssökande, har det ansetts skäligt att hälften av höjningen eller 50 öre kompenseras genom en motsvarande sänkning av stämpelavgiften varigenom denna åter blir densamma som enligt 1932 års lagstiftning. Beträffande den ändring av avgifterna, som ägde rum 1933 och som enligt förslaget sålunda skulle upphävas, må framhållas att vid dess prövning icke synes ha tagits hänsyn till att förvaltningskostnaderna i allmänhet stegrats utan endast beaktats den speciella besparing som i varje särskilt ärende beräknades uppstå genom ett förenklat expeditionssätt.

De avgifter, 6 kronor i lösen och 1 krona i stämpel, som enligt vad nu sagts funnits skäliga beträffande städerna böra enligt de sakkunnigas mening även gälla på landet. Överföringen från stämpel till lösen blir där 1 krona 50 öre men är blott av formell betydelse.

För statsverket torde ändringarna i realiteten komma att medföra en ej oväsentlig ökning av stämpeluppbörden.

I fråga om övriga inskrivningsärenden med undantag av inteckning i jordbruksinventarier ha skäl ej ansetts föreligga att, såsom nu är fallet, stadga andra avgifter än för fast egendom. Beträffande lagfart å järnväg har emellertid i ett hänseende en avvikelse funnits påkallad. Då lagfart första gången meddelas å järnväg torde med hänsyn till det synnerligen omfattande arbete

som därav föranledes för inskrivningsdomaren en väsentligt högre lösenavgift än eljest böra utgå. De sakkunniga ha därför föreslagit att lösen för inskrivningsdomarens bevis i sådant fall skall höjas till 300 kronor. Denna specialbestämmelse blir icke tillämplig i fråga om lagfart å mark, som för utvidgning eller omläggning av järnväg förvärfvas utöver det ursprungliga järnvägsområdet.

De nuvarande lägre lösensatserna för det fall då inskrivning sker efter handlingens uppvisande hos annan inskrivningsdomare ha ansetts kunna uteslutas. Frågan om avgifterna i samband med uppvisande av inteckningshandling har praktisk betydelse blott beträffande anteckning om innehav; beträffande sådan åtgärd gälla emellertid särskilda bestämmelser som delvis beröras senare. Uppvisning av inskrivningshandling kan i övrigt förekomma dels för dödande av inteckning i subsidiärt ansvarig fastighet och dels för avskrivning av avbetalat belopp. Det torde emellertid i praktiken ytterst sällan inträffa att inteckningshandling för dylikt ändamål uppvisas inför annan inskrivningsdomare.

I nu berörda delar innebär förslaget, såsom framgår av uppställningarna här ovan, en väsentlig och välbehörlig förenkling av nuvarande bestämmelser. I detta sammanhang må ock erinras att avgiftsbeloppen i förslaget blott behöva införas i avd. 2.

Anledning har icke ansetts föreligga att föreslå någon ändring i bestämmelsen, att lösen för ifrågavarande bevis icke utgår då inskrivningsdomarens beslut avser uppskov.

I fråga om de tilläggsavgifter som utgå vid införing å flera upplägg innebär förslaget, att den lösenavgift å 1 krona som för närvarande finnes angiven beträffande fast egendom på landet skall gälla även i stad. Då införing å flera upplägg torde vara mindre vanlig i städerna, lär härigenom ej ske någon lösenhöjning av nämnvärd betydelse. Beträffande tomträtt eller vattenfallsrätt har, med hänsyn till att gemensamma inteckningar ej förekomma, icke ansetts påkallat att upptaga någon bestämmelse rörande införing å flera upplägg.

Förhöjning av lösen vid införingar å flera upplägg må enligt i lösenförordningen intagen bestämmelse ej ske i ärende angående dödande av gemensam inteckning i vad den besvärar viss fastighet eller i ärende angående avstyckat eller avsöndrat områdes befriande från ansvar för inteckning i stamfastighet. Denna bestämmelse torde i allmänhet ha tillämpats så att lösen beräknats efter det antal upplägg, varå den eller de fastigheter beträffande vilka dödningsen äger rum äro uppförda. Till stöd för den tillämpning av stadgandet som sålunda ägt rum kunna enligt de sakkunnigas förmenande anföras starka sakliga skäl, och en omformulering av stadgandet i överensstämmelse därmed har därför föreslagits.

I lagfartsärende utgår en lägre stämpelavgift i fall då fastighetens taxerings- eller försäljningsvärde icke uppgår till 1,000 kronor. Stämpelavgiften är då 50 öre mot eljest 1 krona 50 öre i stad och 2 kronor 50 öre på landet. Enligt 1932 års lagstiftning var beviset i dylikt fall fritt från stämpel; av-

giften å 50 öre infördes genom ändringarna år 1935. I samband med det förut nämnda förslaget om återföring av 50 öre från stämpel till lösen, har det syntts skäligt att jämväl återinföra stämpelfrihet för bevisen i ifrågavarande ärenden. Med hänsyn till den förändring i penningvärde, som ägt rum sedan år 1887 då en bestämmelse om lägre stämpelavgift vid lagfart å fastighet med ett värde understigande 1 000 kronor först infördes, ha de sakkunniga härjämte funnit skäligt att föreslå en höjning av värdegränsen till 3 000 kronor. En ändring av enahanda innebörd föreslås beträffande lagfartsbevis.

I den nuvarande bestämmelsen att, då i ett och samma ärende meddelas bevis å flera handlingar, lösen i regel skall utgå för allenast ett bevis innebär förslaget ej någon ändring. Från bestämmelsen göres för närvarande undantag för ärenden angående utbyte av inteckningshandling. I dessa ärenden utgår lösen för bevisen såväl å den ursprungliga inteckningshandlingen som å de handlingar vilka sättas i stället för denna. Stämpel utgår emellertid endast för beviset å den ursprungliga inteckningshandlingen. De sakkunniga ha ansett ändring härutinnan böra ske såtillvida att även stämpel föreslås skola utgå för bevisen å samtliga inteckningshandlingar, såväl den ursprungliga som de i stället därför satta. Denna ändring har syntts påkallad av samma skäl som föranlett det nuvarande undantagsstadgandet angående lösenavgiften.

Tillräckliga skäl ha icke syntts föreligga att upphäva den för närvarande gällande särskilda bestämmelsen rörande nedsättning av avgifterna då i ärende rörande inteckning i järnväg bevis tecknas å tryckta eller graverade obligationer. Nyinteckning av sådana obligationer lär numer knappast förekomma men bestämmelsen har betydelse vid dölning av gällande inteckningar.

#### Lagfartsbevis angående fång till fast egendom.

##### Nuvarande avgifter:

Avd. 1 och 2: 1.00 + 1.00 = 2.00.

I stad utgår, då lagfart meddelats på grund av köp, byte, gåva eller testamente, lösen med ..... 2.00  
samt därutöver för varje 1 000 kronor av fastighetens värde enligt nästföregående årets bevillningstaxering ..... 2.00

dock att, vid lagfart på grund av köp, lösen beräknas efter köpeskillingen, därest denna överstiger taxeringsvärdet.

Belopp som ej uppgår till 1 000 kronor eller faller emellan två tusental, räknas för fullt 1 000; och må lösen ej överstiga 22.00

Där taxeringsvärdet eller köpesumman för den egendom, beviset avser, icke uppgår till 1 000 kronor, är beviset fritt från stämpel.

##### Föreslagna avgifter:

Avd. 2: 1.00 + 1.00 = 2.00.

Vid rådhusrätt utgår, då lagfart meddelats på grund av köp, byte eller gåva, lösen därutöver för varje fullt 1 000-tal kronor av fastighetens värde enligt nästföregående årets taxering med ..... 2.00

Denna lösen må ej överstiga ..... 23.00

Där varken taxeringsvärdet eller köpesumman för den egendom, beviset avser, uppgår till 3 000 kronor, är beviset fritt från stämpel.

I fråga om lösen i stad innebär förslaget att grundavgiften vid köp, byte och gåva sänkts från 2 kronor till 1 krona. Härjämte har tilläggsavgiften å 2



kronor föreslagits skola inträda endast för fullt 1 000-tal kronor av fastighetens värde i stället för såsom nu för varje påbörjat 1 000-tal av samma värde. Ändringarna ha företagits med hänsyn till att den nuvarande avgiften måste anses vara väl hög då fråga är om mindre fastigheter, varjämte bestämmelserna förenklats. Såsom kompensation för den uppkommande minskningen i sportler har maximilösen för lagfartsbevis i stad höjts med 1 krona. För vinnande av överensstämmelse med de föreskrifter som enligt § 4 i lösenförordningen gälla beträffande friskilling vid lagfart i stad ha de sakkunniga vidare föreslagit, att förhöjning av lösen för lagfartsbeviset icke skall äga rum vid lagfart på grund av testamente. Den i detta fall föreslagna ändringen synes stå i god överensstämmelse även med den år 1941 i stämpelförordningen under rubriken »stämpel till enskilda handlingar» vidtagna ändringen, genom vilken lagfartsstämpeln å testamente borttagits.

Vad angår stämpelfriheten vid lagfart har, av skäl som tidigare anförts, den nuvarande värdegränsen å 1 000 kronor höjts till 3 000 kronor.

*Bevis* om beviljad inskrivning av tomträtt eller vattenfallsrätt eller fång till sådan rätt (tomträttsbevis, vattenfallsrättsbevis).

För närvarande finnes varken i lösen- eller stämpelförordningen någon rubrik avseende dessa expeditioner. Avgifterna utgå såsom för bevis, annat, med i avd. 1:  $1.50 + 1.00 = 2.50$  och i avd. 2:  $0.75 + 1.00 = 1.75$ .

De sakkunniga ha ansett lämpligt att, i överensstämmelse med vad som gäller beträffande lagfartsbevis, särskild rubrik för tomträtts- och vattenfallsrättsbevis införes i lösenförordningen. Lösen har därvid synts böra bestämmas till samma belopp som grundavgiften för lagfartsbevis.

*Bevis och protokoll* angående uppvisande av inteckningshandling.

Lösen för sådant bevis utgår nu, då uppvisandet sker för anteckning om innehav, med 50 öre både på landet och i stad samt, när uppvisandet sker för annat ändamål, med 50 öre på landet och 1 krona i stad. Protokoll angående uppvisande för anteckning om innehav betingar en lösen av 50 öre för varje ark. Nu nämnda expeditioner äro fria från stämpelavgift. Beträffande protokoll över uppvisande för annat ändamål än anteckning om innehav finnas särskilda bestämmelser ej meddelade rörande lösen- och stämpelavgiften.

I fråga om uppvisande för anteckning om innehav ha de sakkunniga ansett de nuvarande lösenavgifterna vara för låga och föreslagit en avgift av 1 krona för beviset och för varje ark av protokollet. Det kan icke anses obilligt, att den som begagnar sig av den medgivna utvägen att uppvisa inteckningshandling hos annan inskrivningsdomare än den hos vilken anteckningen skall ske, får till fullo ersätta de besvär och kostnader som förmedlas av ett sådant förfaringssätt. De nuvarande låga avgifterna torde väsentligen ha bestämts med tanke på att främja användningen av anteckningsinstitutet, som infördes år 1934. Sedan antecknandet av innehavare av äldre inteckningar numera väsentligen torde ha slutförts, har ett beaktansvärt skäl mot en avgiftshöjning bortfallit.

Tillräckliga skäl föreligga icke att beträffande uppvisande för annat ändamål än anteckning om innehav låta avgifterna bestämmas efter andra grunder än eljest. Enligt förslaget skola fördenskull de nyssnämnda lösensatserna gälla i alla fall då inteckning uppvisas för annan inskrivningsdomare och likaledes skall frihet från stämpel äga rum i alla fallen. I formellt hänseende ha de nuvarande bestämmelserna förenklats.

*Protokoll*, annat, i inskrivningsärende.

Skyldighet att lösa protokoll i inskrivningsärenden föreligger numera icke, bortsett från dels vissa ärenden rörande järnväg och dels de förut omnämnda ärendena rörande uppvisande av inteckningshandling inför annan inskrivningsdomare än den hos vilken inskrivningsåtgärden skall ske. I fråga om sistnämnda ärenden gälla särskilda bestämmelser om protokollsavgiften. Då utskrift eljest utfärdas av protokoll i inskrivningsärende bör enligt de sakkunnigas mening för protokollsutdraget utgå samma avgifter som för avskrift, vilket redan nu gäller i fråga om akter i inskrivningsärenden i fall då protokoll icke föres.

För genomförande av detta förslag har i lösenförordningen införts en ny rubrik innehållande hänvisning till bestämmelserna om avskrift. I stämpelförordningen har någon sådan ändring ej varit erforderlig. Den nu däri intagna bestämmelsen om stämpelfrihet för protokoll i lagfartsärende, då fastighetens värde understiger 1 000 kronor, har däremot ansetts kunna utslutas, enär densamma numera saknar praktisk betydelse.

*Bevis*, i ärende rörande inteckning i jordbruksinventarier, angående inskrivningsdomares beslut.

| Nuvarande avgifter: |                    | Föreslagna avgifter: |                    |
|---------------------|--------------------|----------------------|--------------------|
| Avd. 1              | 2.50 + 1.50 = 4.00 | Avd. 2               | 3.00 + 1.00 = 4.00 |
| » 2                 | 1.50 + 2.50 = 4.00 |                      |                    |

För vinnande av överensstämmelse med den för andra bevis i inskrivningsärenden föreslagna stämpelavgiften har stämpelbeloppet för nu ifrågasvarande bevis satts till 1 krona och lösenavgiften i motsvarande mån höjts. Ändringen är huvudsakligen av endast formell betydelse.

*Expedition* i ärende angående panträtt i spannmål, spånadslin eller hampa.

För närvarande utfärdas i dylikt ärende dels bevis å den handling, varigenom panträtten upplåtits, och dels utdrag av spannmålspantregistret. Sammanlagda kostnaden för dessa expeditioner är i avd. 1:  $3.00 + 1.00 = 4.00$  och i avd. 2:  $2.50 + 1.00 = 3.50$ .

De sakkunniga ha ansett att expedition i ifrågasvarande ärenden bör utfärdas endast i form av bevis å den företedda handlingen. Avgiften för beviset har föreslagits till samma belopp som för bevis rörande inteckning i jordbruksinventarier eller  $3.00 + 1.00 = 4.00$ . Jämte det bestämmelse härom införts i lösenförordningen ha däri nu förekommande rubriker avseende utdrag av spannmålspantregister uteslutits. I samband härmed har vidare

föreslagits, att 9 § kungörelsen den 20 juni 1924 med föreskrifter angående tillämpningen av lagen samma dag om viss panträtt i spannmål skall upphöra att gälla. Nämnda paragraf innehåller bestämmelse att expedition utfärdas genom utdrag av registret.

*Avskrift* av handling, på grund av vilken lagfart, inteckning eller annan inskrivning sökes.

Då lagfart, inteckning eller annan liknande inskrivning sökes skall enligt 7 § lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden den till grund för ansökningen åberopade handlingen vara åtföljd av två bestyrkta avskrifter. Ha sådana avskrifter icke ingivits, åligger det inskrivningsdomaren att ombesörja handlingens avskrivande. För avskrifter som sålunda ombesörjas av inskrivningsdomaren utgår lösen med 25 öre och stämpel med 50 öre för varje ark. Nämnda lösenbelopp måste, även om hänsyn tages till att ifrågavarande avskrifter i allmänhet äro av ganska ringa omfattning, anses vara alltför lågt. De sakkunniga ha därför föreslagit en höjning av lösenbeloppet till 50 öre för varje ark.

#### *Andra småprotokoll m. m.*

##### *Bevis om inregistrering av bouppteckning.*

Såväl enligt gällande rätt som i förslaget är beviset fritt från stämpel.

| Nuvarande lösenavgifter:   |        | Föreslagna lösenavgifter:  |        |
|--|--------|--|--------|
| Hos underdomstol på landet .....                                       | 0.50   | Då behållningen icke uppgår till 1 000 kronor .....  | fritt  |
| Hos underdomstol i stad  |        | i andra fall .....   | 1.00   |
|  |        | samt vid rådhusrätt därutöver för varje fullt 1 000-tal kronor av boets behållning till och med 15 000 kronor..... | 2.00   |
| för varje 100 kronor av boets behållning till och med 15 000 kronor .. | 0.20   | från och med 16 000 kronor och allt vidare .....   | 1.00   |
| från 15 000 kronor till och med 30 000 kronor .....                    | 0.10   |  |        |
| från 30 000 kronor och allt vidare ..                                  | 0.05   |  |        |
| Belopp, som faller mellan två hundrata, räknas för fullt 100.          |        |  |        |
| Denna lösen må dock ej överstiga ..                                    | 150.00 | Denna lösen må dock ej överstiga ..  | 150.00 |
| och är lägsta lösen .....  | 0.50   |  |        |

Såsom tidigare anförts ha beträffande ifrågavarande expedition enhetliga bestämmelser för land och stad icke ansetts kunna genomföras. Vissa jämförelser i de nuvarande avgifterna, som icke undergått någon ändring sedan tillkomsten av 1883 års förordning, ha emellertid föreslagits.

Både på landet och i stad utgår för närvarande lösen även då behållningen i boet är ringa eller ingen. Även om lösenbeloppen äro relativt obetydliga synes det vara obilligt att i angivna fall uttaga avgift för bouppteckningens inregistrering, särskilt som bouppteckningens ingivande är en dödsbodelägar- na åvilande skyldighet. Med hänsyn härtill har föreslagits att bevis om in-

registrering skall vara fritt från lösen då behållningen icke uppgår till 1 000 kronor. För andra bouppteckningar har för både land och stad föreslagits en grundavgift å 1 krona, vilket för landet innebär en höjning med 50 öre. I övrigt ha för städernas vidkommande föreslagits smärre jämkningar syftande dels till förenkling av de nuvarande bestämmelserna och dels till att kompensera den minskning i lösen som följer av avgiftsfriheten för bouppteckningar med behållning under 1 000 kronor. Med hänsyn till att avgiften, som för närvarande beräknas för varje påbörjat 100-tal kronor, enligt förslaget utgår för varje fullt 1 000-tal kronor, torde förslaget för bouppteckningar med en behållning å 1 000—15 000 kronor icke medföra någon ökning av den nuvarande genomsnittsavgiften. Om behållningen överstiger 15 000 kronor torde en avgiftsökning ske med i genomsnitt 50—75 öre per ärende. Uppgår behållningen till 31 000 kronor eller däröver höjes lösen ytterligare med 50 öre för varje fullt 1 000-tal kronor. Maximilösen, 150 kronor, uppnås enligt förslaget vid en behållning å 134 000 kronor mot 240 000 kronor enligt nuvarande skala.

#### *Förmynderskapsprotokoll.*

Ifrågavarande protokoll äro fria från stämpelavgift.

##### Nuvarande lösenavgifter:

|                                |      |
|--------------------------------|------|
| Avd. 1: för första arket ..... | 2.00 |
| » övriga ark .....             | 1.25 |
| » 2: » varje ark .....         | 1.00 |

##### Föreslagna lösenavgifter:

|                            |      |
|----------------------------|------|
| Avd. 2: för varje ark..... | 2.00 |
|----------------------------|------|

dock att protokollet är fritt från lösen om antagas kan att den omyndige eller den för vilken god man förordnats icke äger behållen egendom till ett värde av minst 1 000 kronor.

Lösenavgiften var tidigare densamma som för andra protokoll men bestämdes år 1918 till 2 kronor i avd. 1 och 1 krona i avd. 2. De nuvarande bestämmelserna tillkommo år 1926.

I fråga om förmynderskapsprotokoll har ej ansetts skäligen att föreslå större höjning av lösensatsen än att avgiften blir densamma som för avskrift. Såvitt angår rådhusrätterna träffar höjningen endast de expeditioner som kräva mer än ett ark.

Emellertid ha de sakkunniga föreslagit en undantagsbestämmelse beträffande ömmande fall som här jämförelsevis ofta inträffa.

Enligt 4 kap. 2 § i förmynderskapslagen skall förmynderskap för underårig inskrivas bland annat då fader, efter vilken den underårige är arvsberättigad, eller moder avlider. Ofta förordnas härvid även en särskild god man att bevaka den omyndiges rätt vid boutredningen. Protokoll över inskrivningen av förmynderskap skall utlösas av förmyndaren, och då god man förordnas utfärdas enligt gängse praxis för honom särskilt protokollsutdrag. Oftast vidtagas dessa åtgärder i samband med inregistrering av bouppteckning efter den avlidne. Inskrivning av förmynderskap sker härvid utan begäran och vare sig egendom tillfaller den omyndige eller icke. Även

om avgifterna för protokollsutdragen äro låga, måste det med hänsyn till omständigheterna anses obilligt att utkräva dem om den omyndiges tillgångar äro ringa eller inga. Under denna förutsättning kunna avgifterna för förmynderskapsprotokollet te sig oskäligen även då förmynderskap inskrives eller god man förordnas utan samband med dödsfall eller rätten vidtager någon annan åtgärd. I sådana fall som de nämnda brukar på sina håll expeditionen utfärdas »för fattigdom fri från avgift». De sakkunniga ha ansett att en bestämmelse av denna innebörd bör meddelas och ha funnit skäligt föreslå att förmynderskapsprotokollen skola utfärdas utan avgift då det kan antagas att den omyndige eller den för vilken god man förordnats icke äger behållen egendom till ett värde av minst 1 000 kronor. Upplysning här om torde i de flesta fall föreligga i ärendet.

*Expedition* i ärende angående bevakning av testamente eller intagande i protokoll eller dombok av äktenskapsförord, avhandling rörande lösöreköp, bodelningshandling eller handling, som ingives för att till framtida säkerhet intagas i domboken.

I de nu nämnda ärendena utfärdas för närvarande protokollsutdrag jämte det bevis tecknas å den ingivna handlingen. I fall då protokollsutskriften icke överstiger ett ark bliva de sammanlagda avgifterna i avd. 1: 4.00 + 1.00 = 5.00 och i avd. 2: 2.50 + 2.00 = 4.50.

De sakkunniga ha i samband med förslaget om höjning av protokollslösen funnit det lämpligt att föreslå ett förenklat expeditionssätt i ifrågavarande ärenden. Protokollsutdraget i dylika ärenden synes vara onödigt; utöver den intagna handlingen innehåller protokollet ej någon uppgift av betydelse som icke även bör återgivas i beviset på handlingen. I § 12 i lösenförordningen har därför införts bestämmelse om frihet från skyldighet att lösa protokoll i dylika ärenden. För beviset torde vid sådant förhållande böra fastställas en förhöjd lösenavgift, och i detta hänseende har föreslagits en avgift å 5 kronor. Stämpelavgiften har synts böra vara 1 krona, varom särskild bestämmelse likväl ej behöver meddelas. Av den angående lösenavgiften föreslagna bestämmelsen torde framgå att den icke omfattar bouppteckning, som enligt stadganden i giftermålsbalken ingives efter hemskillnad eller äktenskapskillnad; någon laglig skyldighet att utlösa expedition i sådant ärende torde icke föreligga.

### *Gravations- och äganderättsbevis.*

*Gravationsbevis* rörande inteckningar i fast egendom utom järnväg.

Nuvarande avgifter:

Olika avgifter äro fastställda dels för gravationsbevis utfärdat vid underdomstol i form av särskilt bevis, dels för gravationsbevis utfärdat vid underdomstol, omfattande allenast ett år eller del därav samt tecknat å annat gravationsbevis rörande samma fastighet, s. k. tilläggsbevis, och dels för gravationsbevis utfärdat vid hovrätt.

|   | Underdomstol<br>Avd. 1 och 2  |                    | Hovrätt<br>Avd. 4 |
|---|-------------------------------|--------------------|-------------------|
|   | Särskilt<br>utfärdat<br>bevis | Tilläggs-<br>bevis |                   |
| Stämpel.....  | 1.00                          | fritt              | 2.00              |
| Lösen (såvitt angår avd. 4 för varje år beviset avser)<br>på landet   |                               |                    |                   |
| för varje hemman, hemmansdel eller<br>lägenhet till och med 3 .....   | 2.25                          | 0.15               | 0.60              |
| över 3 till och med 6 .....   | 1.50                          | 0.10               | 0.40              |
| över 6 .....  | 0.75                          | 0.05               | 0.20              |
| lösen må ej överstiga .....   | 15.00                         | 10.00              | 40.00             |
| lägsta lösen är .....   | 2.25                          | 1.00               | 4.00              |
| i stad  |                               |                    |                   |
| angående gård eller obebyggd tomt<br>jämte sådan jord, som ej får därifrån<br>söndras eller särskilt intecknas,   |                               |                    |                   |
| för varje tomtnummer till och med 3 .....   | 3.75                          | 0.30               | 0.60              |
| över 3 till och med 6 .....   | 2.50                          | 0.20               | 0.40              |
| över 6 .....  | 1.25                          | 0.10               | 0.20              |
| angående annan jord om till och med 3 hektar .....  | 3.75                          | 0.30               | 0.60              |
| för varje hektar däröver, med iakttagande att vad som över-<br>skjuter helt hektartal räknas för helt hektar .....  | 1.25                          | 0.10               | 0.20              |
| lösen må ej överstiga .....   | 25.00                         | 20.00              | 40.00             |
| lägsta lösen är .....   | 3.75                          | 2.00               | 4.00              |
| Är gravationsbevis grundat på flera häradsrätters intecknings-<br>protokoll, beräknas lösen särskilt för den inom varje härad eller<br>tingslag liggande del av egendomen |                               |                    |                   |

## Föreslagna avgifter:

|   | Under-<br>domstol<br>Avd. 2 | Hov-<br>rätt<br>Avd. 4 |
|---|-----------------------------|------------------------|
| Stämpel .....   | 1.00                        | 2.00                   |
| Lösen .....   | 5.00                        | 5.00                   |
| Då gravationsbevis avser flera fastigheter, å vilka lagfart sökts eller<br>beviljats i ett sammanhang eller som gemensamt intecknats, beräknas i<br>lösen ytterligare för varje fastighet utöver den första ..... | 2.00                        | 2.00                   |
| Då gravationsbevis omfattar allenast ett år eller del därav och tecknas å<br>annat gravationsbevis, är lösen hälften av vad ovan angivits.  |                             |                        |

De sakkunniga ha ansett bestämmelserna om gravationsbevis rörande fast egendom böra undergå en väsentlig omarbetning och förenkling. Någon saklig grund för bibehållandet av skillnaden i lösenavgifter mellan land och stad har därvid icke synts föreligga, utan har ett enhetligt system ansetts böra genomföras. De nuvarande bestämmelserna om förhöjd lösen i fråga om stadsägor överstigande en viss areal ha icke bibehållits; i praktiken ha

de understundom lett till obilliga resultat t. ex. beträffande jordbruksfastigheter inom områden som inkorporerats med stad.

De nuvarande grundbeloppen av lösen för bevisen ha varit oförändrade sedan år 1897; tidigare voro beloppen 1 krona 50 öre på landet och 3 kronor i stad. I förhållande till det besvär och arbete som föranledas av bevisen och det ekonomiska ansvar som är förenat med bevisens utfärdande måste de nu gällande lösensatserna anses alltför låga. Genom uppläggandet av nya fastighetsböcker å landet har utfärdandet av gravationsbevis visserligen i hög grad förenklats. Denna förenkling, som för allmänheten medfört ej oväsentliga fördelar genom förkortad expeditionstid m. m., har emellertid motsvarats av dryga kostnader för statsverket för de nya böckernas uppläggande. Motsvarande gäller, ehuru i mindre grad, för städerna, där även i viss utsträckning nya fastighetsböcker upplagts enligt lösbladssystem. Vid bestämmande av lösen för gravationsbevis synes hänsyn böra tagas ej blott till det direkta arbetet med bevisets utfärdande utan även i viss mån till bakomliggande kostnader av nu angiven art.

Med hänsyn till vad nu anförts och till gravationsbevisens vikt och betydelse ha de sakkunniga ansett att lösen för gravationsbevis skäligen bör bestämmas till minst 5 kronor. Den höjning av lösenbeloppet med 1 krona 25 öre som enligt förslaget inträder i stad uppväges i viss mån av den förut nämnda ändringen av lösenberäkningen i fråga om stadsägor.

Jämväl enligt förslaget skall lösenavgiften höjas i fall gravationsbeviset avser mer än en fastighet. Höjningen har ansetts skäligen böra vara 2 kronor för varje ytterligare fastighet. Härvid har icke föreslagits någon maximering av lösenbeloppet. De nuvarande bestämmelserna härutinnan ha medfört att lösen ibland blivit orimligt låg, t. ex. i fråga om stora fastighetskomplex med invecklade inteckningsförhållanden. Den avgiftsförhöjning som nu nämnda förslag innebär torde för städernas del vara av mycket liten betydelse.

För närvarande finnes ej beträffande gravationsbevis någon bestämmelse som antyder under vilka förutsättningar gravationsbevis må utfärdas gemensamt för flera fastigheter. I förslaget ha, i enlighet med vad som nu gäller beträffande äganderättsbevis, bestämmelserna om gravationsbevis avseende flera fastigheter gjorts tillämpliga under förutsättning att lagfart å fastigheterna sökts eller beviljats i ett sammanhang eller att de gemensamt intecknats.

Vad angår s. k. tilläggsbevis har föreslagits att lösenavgiften skall vara hälften av vad som gäller för särskilt utfärdat bevis. Härjämte ha skäl ansetts föreligga att belägga tilläggsbevis med samma stämpelavgift som andra gravationsbevis. På grund av en annan i stämpelförordningen föreslagen ändring, vilken omtalas i fortsättningen, har emellertid någon särskild bestämmelse om stämpelavgiften icke erfordrats. Föreskrifterna rörande tilläggsbevis avses skola gälla i fråga om alla gravationsbevis, således även de i fortsättningen omtalade som angå annat än fast egendom.

Enligt de föreslagna bestämmelserna utgör fastighet den enhet som skall

läggas till grund för lösenberäkningen. Med fastighet förstås härvid registerfastighet. Av bestämmelserna torde följä att ideella andelar av en registerfastighet böra räknas som en fastighet även om lagfart å delarna meddelats å olika tider eller de icke äro gemensamt in-tecknade. I detta hänseende torde de nuvarande bestämmelserna i praxis ha varit föremål för olika tolkning.

Vad slutligen angår gravationsbevis utfärdade av hovrätt har det icke ansetts påkallat att föreslå lösenavgifter, som avvika från dem som gälla för underrätterna. Enligt kungl. kungörelsen den 5 juli 1923 är tjänsteman vid hovrätt icke skyldig utfärda gravationsbevis annat än om beviset på grund av eldsolycka eller annan sådan händelse icke kan erhållas vid underrätten.

Den nuvarande särbestämmelsen om gravationsbevis, som grundas å flera häradsrätters in-teckningsprotokoll, har icke upptagits i förslaget.

*Gravationsbevis* rörande in-teckningar i tomträtt eller vattenfallsrätt samt rörande förlagsin-teckningar och in-teckningar i fartyg.

Stämpelavgiften är densamma som i fråga om fast egendom.

Lösenavgiften är för närvarande

beträffande tomträtt och vattenfallsrätt:

i avd. 1 för varje år beviset omfattar och för varje särskild tomträtt eller vattenfallsrätt 0.30  
dock att lösen ej må för varje tomträtt eller vattenfallsrätt överstiga ..... 3.00  
och att lägsta lösen för varje tomträtt eller vattenfallsrätt är ..... 2.00

i avd. 2 hälften av beloppen i avd. 1, och

i » 4 dubbelt så hög som i avd. 1;

beträffande förlagsin-teckningar:

i avd. 1: 3.00 och i avd. 4: 6.00.

Beträffande in-teckningar i fartyg finnas särskilda avgifter ej angivna; lösen utgår såsom för annat bevis med 1.50 i avd. 1.

Enligt förslaget skall lösenavgiften för nu nämnda gravationsbevis vara densamma som för gravationsbevis avseende en fastighet. Mellan ifrågasvarande bevis har nämligen icke synts föreligga någon skillnad som kan anses motivera olikhet i avgiftsbeloppen. Vad angår tomträtt och vattenfallsrätt har icke ansetts erforderligt att meddela särskilda bestämmelser för fall då gravationsbevis avser mer än en tomträtt eller vattenfallsrätt; då gemensamma in-teckningar, såsom förut anmärkts, här icke tillåtas, torde dylika bevis i praktiken knappast förekomma.

*Gravationsbevis* rörande in-teckningar i järnväg.

Stämpelavgiften är densamma som i fråga om annan fast egendom.

Lösenavgiften är

i avd. 1 för varje år beviset omfattar och för varje särskild järnväg ..... 1.00  
dock att lösen ej må för varje järnväg överstiga<sup>1</sup> ..... 30.00  
och att lägsta lösen för varje järnväg är ..... 5.00  
i avd. 4 dubbelt så hög som i avd. 1.

Jämlikt dessa bestämmelser blir lösen i allmänhet 30 kronor. De sakkunniga ha föreslagit att detta belopp bestämmes såsom lösenavgift för varje järnväg såväl i avd. 2 som i avd. 4.



*Gravationsbevis* rörande inteckningar i jordbruksinventarier samt rörande panträtt i spannmål, spånadslin eller hampa.

Stämpelavgiften är densamma som i fråga om fast egendom.

Lösensatsen är för närvarande, i avd. 1 och 2: 1.50 samt, beträffande inteckningar i jordbruksinventarier, i avd. 4: 6.00.

Förslaget innebär att beträffande inteckningar i jordbruksinventarier avgiften i avd. 4 satts till samma belopp som i avd. 2; i avd. 1 behöver något belopp ej längre angivas.

*Äganderättsbevis* rörande fast egendom.

Nuvarande avgifter:

|  | Avd. 1<br>och 2 | Avd. 4 |
|--|-----------------|--------|
| Stämpel .....  | 1.00            | 2.00   |
| Lösen:   |                 |        |
| Äganderättsbevis, omfattande tid efter ingången av år 1876 eller annat år, från vilket fastighetsbok förts .....                               | 1.50            | 3.00   |
| Avser beviset jämväl tid före uppläggandet av fastighetsbok, beräknas ytterligare för varje helt eller påbörjat år, som beviset omfattar ..... | 0.30            | 0.60   |
| Äganderättsbevis angående fastighet, som icke är i fastighetsbok införd, då beviset omfattar en tid av till och med två år .....               | 1.50            | 3.00   |
| för varje helt eller påbörjat år däröver .....   | 0.30            | 0.60   |

Å landet beräknas, då äganderättsbevis avser flera fastigheter, å vilka lagfart beviljats i ett sammanhang eller som gemensamt intecknats, för varje hemman, hemmansdel eller lägenhet utöver den första till och med tre hälften, däröver till och med sex femtedelen samt däröver tiondelen av den för äganderättsbevis rörande en fastighet utgående lösen.

Där äganderättsbevis omfattar tid före uppläggandet av fastighetsbok eller avser fastighet, som ej finnes i sådan bok upptagen, och beviset grundas på flera häradsrätters lagfartsprotokoll, beräknas lösen särskilt för den inom varje härad eller tingslag liggande del av egendomen.

I stad beräknas,

då äganderättsbevis avser gård eller obebyggd tomt jämte sådan jord, som ej får därifrån söndras, och beviset omfattar mer än ett tomtnummer, för varje tomtnummer däröver till och med tre hälften, däröver till och med sex femtedelen samt däröver tiondelen av den för äganderättsbevis rörande en fastighet utgående lösen, och,

då beviset avser annan jord om mer än 3 hektar, för varje överskjutande hektar en tiondel av nysberörda lösenbelopp.

Vad som överskjuter helt hektartal räknas för helt hektar.

Rörande tilläggsbevis finnas särskilda bestämmelser ej meddelade. Lösen är densamma som för särskilt utfärdade äganderättsbevis men beviset är fritt från stämpel då det utfärdats vid underdomstol.

Föreslagna avgifter:

|  | Avd. 2 | Avd. 4 |
|--|--------|--------|
| Stämpel .....  | 1.00   | 2.00   |
| Lösen .....  | 2.00   | 2.00   |
| Då äganderättsbevis avser flera fastigheter, å vilka lagfart sökts eller beviljats i ett sammanhang eller som gemensamt intecknats, beräknas i lösen ytterligare för varje fastighet utöver den första ..... | 1.00   | 1.00   |
| Då äganderättsbevis omfattar allenast ett år eller del därav och tecknas å annat äganderättsbevis, är lösen hälften av vad ovan angivits.  |        |        |

Liksom i fråga om gravationsbevis rörande fast egendom ha de sakkunniga ansett att för land och stad bör genomföras ett enhetligt avgiftssystem för äganderättsbevis, att däri icke böra upptagas de nuvarande bestämmelserna om förhöjd lösen beträffande stadsägor överstigande en viss areal samt att samma lösenavgifter som för underdomstol böra gälla även då äganderättsbevis utfärdas av hovrätt. De sakkunniga ha vidare ej ansett erforderligt att bibehålla de nu gällande särskilda stadsgandena för fall, då sådant bevis avser tid före uppläggandet av fastighetsbok eller fastighet som ej finnes upptagen i sådan bok.

Vad angår lösenbeloppen har det syntts skäligt att bestämma en grundavgift å 2 kronor och en tilläggsavgift för bevis omfattande mer än en fastighet av 1 krona för varje ytterligare fastighet. Med fastighet förstås härvid detsamma som i fråga om gravationsbevis. För rådhusrätternas vidkommande motsvaras den höjda grundavgiften åtminstone till en del av minskning i lösen genom borttagandet av tilläggsavgiften för stadsägor med större areal. Tilläggsavgiften då fråga är om flera fastigheter torde för rådhusrätterna vara av ringa betydelse.

En särskild bestämmelse har ansetts böra införas rörande tilläggsbevis till äganderättsbevis. Bestämmelsen är av samma innebörd som den rörande gravationsbevis föreslagna.

*Bevis rörande innehav av tomträtt eller vattenfallsrätt.*

Härom finnas för närvarande ej några särskilda bestämmelser. Lösen utgör därför i avd. 1: 1.50 och i avd. 2: 0.75. Stämpelavgiften är i båda fallen 1.00.

De sakkunniga ha funnit det lämpligt att de för äganderättsbevis föreslagna bestämmelserna omfatta även ifrågavarande bevis. Dock har ej syntts erforderligt att meddela särskilda föreskrifter om bevis som avser flera tomt-rätter eller vattenfallsrätter.

#### *Andra bevis.*

*Bevis, som avser upplysning enligt diarium: diariebevis.*

| Nuvarande avgifter: |                    | Föreslagna avgifter: |                    |
|---------------------|--------------------|----------------------|--------------------|
| Avd. 1              | 0.50 + 1.00 = 1.50 | Avd. 1               | 1.00 + 1.00 = 2.00 |
| » 2                 | 0.25 + 1.00 = 1.25 | » 2                  | 1.00 + 1.00 = 2.00 |
| » 3                 | 0.50 + 1.00 = 1.50 | » 3                  | 1.00 + 1.00 = 2.00 |
| » 4                 | 1.00 + 2.00 = 3.00 | » 4                  | 1.00 + 2.00 = 3.00 |
| » 5                 | 3.00 + 2.00 = 5.00 | » 5                  | 3.00 + 2.00 = 5.00 |

dock att beviset är fritt från stämpel därest det utfärdas av underdomstol eller därstädes anställd tjänsteman och tecknas å företedd handling.

De nuvarande lösensatserna, som icke undergått någon ändring sedan lösenförordningens tillkomst, ha ansetts böra undergå vissa höjningar såvitt angår avd. 1—3. Ändringen i fråga om stämpelavgiften sammanhänger med förslaget rörande bevis, annat.

*Vederhäftighetsbevis.*

Sådant bevis är fritt från stämpel. Lösensatsen, som ej undergått någon ändring sedan lösenförordningens tillkomst, är 1 krona i avd. 1—3 evad beviset angår en eller flera personer.

I fråga om vederhäftighetsbevis har stadsdomarföreningens styrelse i den tidigare omnämnda framställningen anfört, att det torde vara allmänt känt att de undersökningar, som i många fall måste företagas om personers solvens innan ett sådant bevis kunde utfärdas, vore ganska tidsödande. Ibland resulterade utredningen däri att det begärda beviset icke kunde utfärdas och i dylikt fall utginge ej lösen. Beträffande myndighetsbevis, för vilket utginge en lösen av 5 kronor, hade befattningshavaren att ur tillgängliga handlingar konstatera att vederbörande icke vore omyndigförklarad. Skillnaden mellan fastställd lösen för ett myndighetsbevis och ett vederhäftighetsbevis, vilket senare i många fall omfattade ett flertal personer, vore så avsevärd att en väsentlig ökning av lösenbeloppet för vederhäftighetsbevis syntes påkallad.

Även de sakkunniga ha funnit det nuvarande lösenbeloppet vara alltför lågt, i synnerhet med hänsyn till att avgiften är densamma vare sig beviset avser en eller flera personer. Emellertid må erinras att undersökning ofta torde kunna underlätas eller göras mera summarisk. Vidare bör tillses att avgiften ej må verka betungande. Med hänsyn härtill har avgiften ansetts böra fastställas till 1 krona 50 öre för varje person.

**Bevis, annat.**

| Nuvarande avgifter:                |                    | Föreslagna avgifter: |                    |
|------------------------------------|--------------------|----------------------|--------------------|
| Särskilt utfärdade bevis.          |                    |                      |                    |
| Avd. 1                             | 1.50 + 1.00 = 2.50 | Avd. 1               | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| » 2                                | 0.75 + 1.00 = 1.75 | » 2                  | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| » 3                                | 1.50 + 1.00 = 2.50 | » 3                  | 2.00 + 1.00 = 3.00 |
| » 4                                | 1.50 + 2.00 = 3.50 | » 4                  | 2.00 + 2.00 = 4.00 |
| » 5                                | 3.00 + 2.00 = 5.00 | » 5                  | 3.00 + 2.00 = 5.00 |
| Bevis tecknat å företedd handling. |                    |                      |                    |
| Avd. 1                             | 1.00 + 1.00 = 2.00 | Avd. 1               | 1.00 + 1.00 = 2.00 |
| » 2                                | 0.50 + 1.00 = 1.50 | » 2                  | 1.00 + 1.00 = 2.00 |
| » 3                                | 1.00 + 1.00 = 2.00 | » 3                  | 1.00 + 1.00 = 2.00 |
| » 4                                | 1.00 + 2.00 = 3.00 | » 4                  | 1.00 + 2.00 = 3.00 |
| » 5                                | 2.00 + 2.00 = 4.00 | » 5                  | 2.00 + 2.00 = 4.00 |

dock att bevis av underdomstol eller därstädes anställd tjänsteman, tecknat å företedd handling, är fritt från stämpel.

Någon förändring av ifrågavarande lösensatser har tidigare icke ägt rum. I fråga om särskilt utfärdade bevis har med hänsyn till rådhusrätterna föreslagits en höjning av lösenavgiften i avd. 2 till 2 kronor. Motsvarande höjning bör ske i avd. 1, 3 och 4. Beträffande bevis, tecknat å företedd handling, har såvitt gäller lösenavgiften ej ansetts böra ifrågasättas annan förändring än att lösen i avd. 2 satts till samma belopp som i avd. 1 och 3.

För bevis som av underdomstol eller därstädes anställd tjänsteman tecknas å företedd handling utgår enligt gällande bestämmelser icke stämpel. Sådant bevis utfärdat av annan myndighet i nuvarande avd. 1, exempelvis av magistrat eller notarius publicus, stämpelbelägges däremot på samma sätt som annat bevis. Stämpelfriheten beträffande häradsrätterna motiverades enligt förarbetena till 1883 års stämpelförordning i huvudsak därmed att det för häradshövdingarna skulle bli alltför betungande, om bevis å företedd handling, vilka förekomme i mycket stort antal, skulle beläggas med stämpel. För enhetlighetens skull ansågs stämpelfriheten böra omfatta även rådhusrätterna. Från den ursprungligen stadgade genomgående stämpelfriheten ha emellertid skett undantag som numera innebära att stämpelfriheten i de praktiskt viktigaste fallen antingen upphävs eller särskilt reglerats. Sålunda märkes att det beträffande inskrivningsärenden numera meddelats fullständiga föreskrifter i vad mån bevis å handlingarna skola stämpelbeläggas. I fråga om vissa bevis av lagsökningsdomare har förordnats att stämpel skall utgå, och särskilda regler finnas rörande vissa lagakraftbevis av underdomstol och vidimationsbevis. Enligt förslaget skall vidare, i enlighet med vad tidigare anförts, stämpelavgift enligt förut angivna grunder utgå för bevis angående bevakning av testamente, bevis över intagande i protokoll av äktenskapsförord, avhandling rörande lösöreköp, bodelningshandling och handling, som ingives för att till framtida säkerhet intagas i domboken, samt tilläggsbevis å gravations- och äganderättsbevis. Att för de bevis av annat slag vilka komma i fråga bibehålla bestämmelsen om stämpelfrihet kan icke anses motiverat utom beträffande bevis om inregistrering av bouppteckning, vilket bevis även framdeles synes böra vara fritt från stämpel. De sakkunniga ha därför föreslagit, att den generella bestämmelsen om stämpelfrihet för ifrågavarande bevis upphäves och att i stället i stämpelförordningen infördes ett särskilt stadgande rörande bouppteckningsbevisen.

*Depositions- och myndighetsbevis, bevis över avlagd redareed och borgenärsed i konkursmål, bevis av lagsökningsdomare jämlikt 27 § lagsökningslagen samt bevis rörande försäljning av lösören, som kvarbliva i säljarens vård.*

Nuvarande särskilda bestämmelser om ifrågavarande bevis ha ej någon motsvarighet i förslaget, enligt vilket bevisen förty skola följa samma bestämmelser som bevis, annat. Av de härutinnan föreslagna författningsändringarna berör endast en stämpelförordningen. Härmed avses uteslutandet av rubriken angående bevis av lagsökningsdomare. Denna ändring är av allenast formell innebörd. Skälen till de i lösenförordningen föreslagna ändringarna äro delvis olika.

För depositionsbevis utgår alltsedan 1883 lösen med 50 öre i avd. 1, 3 och 4 samt med 25 öre i avd. 2. Numera vanliga slag av sådana bevis utgöras av bevis om nedsättning av penningar enligt lagen om gälds betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar eller enligt 39 § utsökningslagen till förhindrande av utmätning eller av hyra enligt 3 kap. 22 § lagen om nyttjanderätt till fast egendom. Med hänsyn till det arbete en sådan nedsättning

bereder myndigheten kunde en avsevärd höjning av avgiften för depositionsbeviset i och för sig vara motiverad. De särskilda omständigheter som föreligga i fråga om hyra ha emellertid synt tala för att begränsa höjningen på sätt förslaget innebär. Nämnas må i detta sammanhang att bevis om nedsättning av penningar enligt Kungl. kungörelsen den 1 oktober 1915 angående nedsättning av fullföljdsavgift och kostnadsersättning samt angående lyftande av sådant nedsatt belopp meddelas avgiftsfritt såsom kvittens.

Myndighetsbevis har sedan tillkomsten av lösenförordningen varit belagt med en lösenavgift av 5 kronor i avd. 1 och 2 kronor 50 öre i avd. 2, varjämte i avd. 4 finnes utsatt en avgift av 3 kronor. Det besvär som är förenat med utfärdandet av sådant bevis är emellertid jämförelsevis ringa. Härtill kommer att bevisen, som vanligen begäras i samband med anmälningar till handelsregistret, äro föga ändamålsenliga, i det de endast innehålla upplysning att vederbörande icke blivit omyndigförklarad vid den ifrågavarande domstolen, och med fördel borde ersättas av prästbevis med mera allmängiltigt innehåll. Av dessa skäl har lösensatsen ansetts böra nedsättas till den för bevis, annat, föreslagna.

Den i avd. 1 för bevis över avlagd redareed nu bestämda lösenavgiften överensstämmer med den som föreslagits för bevis, annat, och rubriken synes på grund härav böra utgå.

För bevis över avlagd borgenärsed i konkursmål, evad det meddelas genom protokollsutdrag eller annorledes, utgår lösen med 1 krona i avd. 1 och 50 öre i avd. 2. Under rubriken protokoll återfinnes en hänvisning till denna lösensats. Det har icke synt vara erforderligt att med hänsyn till de fåtaliga fall då sådant bevis behöver utfärdas bibehålla någon särskild, från bevis, annat, avvikande lösensats. För att ändringen i detta hänseende ej skall medföra, att expedition i form av protokoll belägges med samma avgifter som annat protokoll, har den nuvarande hänvisningen till bevis bibehållits med en jämkning.

Av skäl liknande dem som anförts beträffande bevis angående borgenärsed har i förslaget uteslutits rubriken rörande bevis om försäljning av lösören.

#### Vidimation av avskriven handling.

Vidimationsbevis äro fria från stämpel.

| Nuvarande lösenavgifter:        |       | Föreslagna lösenavgifter:   |       |
|---------------------------------|-------|---|-------|
| Vidimationsbevis                |       | Vidimationsbevis  |       |
| av inskrivningsdomare . . . . . | fritt | av inskrivningsdomare, där fråga är om handling på grund av vilken lagfart, inteckning eller annan inskrivning sökes, . . . . . | fritt |
| av notarius publicus            |       | av notarius publicus  |       |
| första arket . . . . .          | 1.00  | första arket . . . . .  | 1.00  |
| varje av de övriga . . . . .    | 0.25  | varje av de övriga . . . . .  | 0.50  |
| av annan tjänsteman             |       | eljest meddelat   |       |
| avd. 1—3 varje ark . . . . .    | 0.25  | avd. 1—5 varje ark . . . . .  | 0.50  |
| » 4 och 5 varje ark . . . . .   | 0.50  |   |       |

I samband med förslaget om höjning av lösen för avskrift med vidimation ha de sakkunniga funnit påkallat att föreslå en höjning till 50 öre per ark av de vidimationsavgifter som för närvarande utgå med 25 öre per ark. Berörande vidimationsbevis av inskrivningsdomare har skett en jämkning som emellertid ej kan anses innefatta mer än ett förtydligande av vad som måste antagas ha varit avsett med bestämmelsen. Det synes nämligen vara uppenbart att inskrivningsdomarens skyldighet att utan avgift vidimera avskrifter endast har avseende å sådana avskrifter av inskrivningshandling, vilka sökanden är skyldig att ingiva i ärendet, och ej omfattar t. ex. en av enskild verkställd protokollsavskrift. I stämpelförordningen har under rubriken vidimation intagits en erinran om att vidimationsbevis äro fria från stämpel.

#### Förslaget i övrigt.

I de inledande bestämmelserna i *lösen- och stämpelförordningarna* angående myndigheternas hänförande till särskilda avdelningar innefattar förslaget, såsom förut omtalats, den ändringen att underdomstolar i stad och krigsrätter överflyttats från första till andra avdelningen. I lösenförordningen har överflyttningen även avsett konsulardomare och konsularrätt; i stämpelförordningen äro dessa myndigheter ej upptagna, när stämpelfrihet gäller i hos dem anhängiggjort mål eller ärende. Härjämte föreslås vissa formella ändringar. Sålunda har i lösenförordningen uppräkningsavdelningen av myndigheter fullständigats genom medtagande däri av de myndigheter som i tid efter annan utfärdade Kungl. kungörelser förklarats skola hänföras till viss avdelning i förordningen. Härvid ha myndigheterna upptagits i den ordning vari de uppräknas i stämpelförordningen. När vad i lag eller författning finnes stadgat om gränsetullrätt numera upphört att gälla, har denna uteslutits i både lösen- och stämpelförordningen. Likaså ha chefer för väg- och vattenbyggnadsdistrikten utelämnats, då dessa befattningar nu ej ha någon motsvarighet. I några fall ha i stället för äldre benämningar på myndigheter införts de nu gällande.

Bestämmelsen i § 4 i *lösenförordningen* om friskilling i stad vid lagfart på grund av köp, byte eller gåva skall enligt förslaget undergå en mindre jämkning. För närvarande utgår avgiften med en krona när fastighetens värde icke överstiger ettusen kronor och eljest med två kronor. Enligt förslaget skall den lägre avgiften utgå när värdet icke uppgår till angivna belopp, och jämkningen har skett för att i fråga om sättet för värdegränsens bestämmande skapa formell överensstämmelse med reglerna om lösen för lagfartsbevis i stad och om stämpelfrihet i lagfartsärenden.

I § 6 i lösenförordningen ha enligt vad förut angivits införts nya bestämmelser i fråga om intagande i expedition av fullmakter och andra sådana behörighetshandlingar samt i fråga om företeende eller utfärdande hos myndighet av bevis rörande förhållanden, varom hos myndigheten förda rotlar, diarier eller andra sådana handlingar innehålla upplysning. Enligt sistnämnda bestämmelse åligger det t. ex. domstol att ex officio göra anteck-

ningar om äganderättsförhållanden till fast egendom, förmynderskap o. dyl. då upplysning därom erfordras i mål eller ärende. Särskilt beträffande inskrivningsärenden torde det, åtminstone tidigare, i viss utsträckning ha förekommit att särskilda bevis utfärdats innehållande upplysningar som utan någon svårighet kunnat inhämtas från fastighetsboken. Jämte det förfaringssättet medförde ett onyttigt dubbelarbete kunde det understundom innebära att sökanden belastades med alltför dryga avgifter. Den nu föreslagna häremot riktade bestämmelsen torde emellertid ej böra utgöra hinder mot att t. ex. i ett mera svåröverskådligt relaxationsärende sökanden påföres avgift för äganderättsbevis.

I överensstämmelse med förut nämnt förslag har i § 12 i lösenförordningen intagits föreskrift om frihet från skyldighet att utlösa protokoll angående bevakning av testamente eller intagande i underdomstols protokoll eller dombok av äktenskapsförord och vissa andra handlingar. I anslutning till det nu gällande stadgandet av nämnda innebörd beträffande protokoll över boupp-tecknings ingivande ha de sakkunniga tagit under övervägande, huruvida icke stadgandet borde utsträckas att gälla protokoll i ärende angående fastställande av arvsskatt eller skatt för gåva. Emellertid torde dessa protokoll omfattas av i lösen- och stämpelförordningarna redan intagna bestämmelser om avgiftsfrihet. Härmed avses föreskriften i § 15 i lösenförordningen om beslut, som angå debitering eller restitution av kronoutskylder eller andra avgifter till staten, och bestämmelsen i 7 § stämpelförordningen om frihet från stämpel i frågor rörande stämpelavgifter och andra allmänna avgifter. På grund härav har något stadgande av ifrågakomna innehåll ej ansetts erforderligt.

Enligt i § 18 i lösenförordningen intagna bestämmelser åligger det domhavande på landet att vid avslutande av lagtima ting eller allmänt tingssammanträde i tingslag, inom vilket han icke har sin bostad, till kronobetjänt eller annan där boende person avlämna alla outtagna expeditioner och andra handlingar att vederbörande tillhandahållas samt att även eljest på begäran tillhandahålla expedition i enahanda ordning. I följd av de numera gällande föreskrifterna om hållande av kansli i domsaga å av Kungl. Maj:t bestämd plats och om anställande å kansliet av kommissionär med åliggande att tillhandagå allmänheten med handlingars översändande kunna dessa bestämmelser icke längre anses motsvara något behov och tillämpning av dem kommer numera knappast i fråga. De sakkunniga föreslå därför, att nu åsyftade bestämmelser måtte upphävas.

*Förslaget till förordning angående kommissionärsavgift i domsagorna* har förut berörts. De i 2 § upptagna bestämmelserna om kommissionärsavgiftens storlek m. m. äro hämtade från 34 § i nu gällande domsagostadga. Föreskriften om skyldighet för uppdragsgivaren att erlægga postbefordringsavgift finnes ej uttryckligt uttalad i stadgan men denna torde, såsom bl. a. lär framgå av 36 § andra punkten, förutsätta att sådan skyldighet förefinnes. I anslutning till det föreliggande utkastet till ny domsagostadga föreskrives i förslaget, att kommissionären rörande utfört uppdrag skall upprätta

kommissionärsnota innehållande specificerade uppgifter å vad uppdragsgivaren har att erlægga samt att notan skall förses med enkla beläggningsstämpelar till belopp svarande mot den i notan angivna kommissionärsavgiften. Frihet från kommissionärsavgift skall enligt förslaget äga rum i samma utsträckning som i fråga om annan stämpelavgift är stadgat i 7 § stämpelförordningen. I övrigt hänvisas i förslaget till de allmänna bestämmelserna i 3—6 kap. av nämnda förordning.

*Förslaget till kungörelse om upphävande av 9 § av tillämpningsföreskrifterna till lagen om viss panträtt i spannmål* har omnämnts i samband med de ändringar i avgiftstarifferna som röra inskrivningsärenden m. m.



## Författningsförslag.

### Förslag

till

### Kungörelse

**om ändring i vissa delar av förordningen den 7 december 1883 (nr 64 s. 1) angående expeditionslösen.**

Härigenom förordnas, att § 18 i förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen skall upphöra att gälla samt att §§ 1, 3, 4, 6 och 12 i samma förordning<sup>1</sup> skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

#### § 1.

De myndigheter, hos vilka expeditionslösen äger rum, hänföras, med den inskränkning § 5 innehåller, till följande avdelningar.

#### Första avdelningen.

Skatteverket och poliskammaren vid överståthållarämbetet; åklagarmyndigheten i Stockholm; magistrater och övriga till statsförvaltningen hörande myndigheter i städer och köpingar samt byggnads- och hälsovårdsnämnder därstädes; till statsförvaltningen hörande myndigheter i municipalsamhällen och därmed jämförliga samhällen; polischefer; notarii publici; bergmästare; direktioner för sjömanshus; dispaschörer; postverkets och tullverkets lokalförvaltningar; biskopsämbeten; hovkonsistorium; myndigheter, vilka handhava styrelsen eller förvaltningen vid statens undervisningsanstalter; landsarkiv.

#### Andra avdelningen.

Underdomstolar på landet och i stad; vattendomstolar; krigsrätter; konsulardomare och konsularrätt.

#### Tredje avdelningen.

Chefsämbeten och förvaltande myndigheter vid armén, marinen och flygvapnet; överståthållarämbetets kansliavdelningar; länsstyrelser och till lands-

<sup>1</sup> Senaste lydelse, se beträffande § 1 1920: 884, beträffande § 4 1908: 125 s. 1 och beträffande § 12 1936: 565.

staten hörande tjänstemän; poliskollegier; överjägmästare och jägmästare; yrkesinspektörer och underinspektörer inom yrkesinspektionen; fartygsinspektörer; justerare; domkapitel; stiftsnämnder; distriktslantmätare och extra lantmätare.

#### Fjärde avdelningen.

Rikets hovrätter; krigsöverdomstolar; fångvårdsstyrelsen; arméförvaltningen; marinförvaltningen; flygförvaltningen; lotsstyrelsen; medicinalstyrelsen; väg- och vattenbyggnadsstyrelsen; telegrafstyrelsen; järnvägsstyrelsen; försäkringsrådet; riksförsäkringsanstalten; försäkringsinspektionen; vattenfallsstyrelsen; socialstyrelsen; pensionsstyrelsen i vad angår tillsynen över understödsföreningar och över stiftelser varom stadgas i lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser; kammarkollegium; statskontoret; kommerskollegium; kammarrätten; generaltullstyrelsen; statistiska centralbyrån; byggnadsstyrelsen; patent- och registreringsverket; bank- och fondinspektionen; sparbanksinspektionen; riksräkenskapsverket; kontrollstyrelsen; mynt- och justeringsverket; riksarkivet; skolöverstyrelsen; statens pensionsanstalt; domänstyrelsen; lantbruksstyrelsen; egnahemsstyrelsen; skogsstyrelsen.

#### Femte avdelningen.

Statsdepartementen; nedre justitierevisionen; justitiekanslersämbetet; riksdagens justitieombudsman; riksdagens militieombudsman; riksrätten.

### § 3.

Med de undantag, §§ 5, 13, 14 och 15 innehålla, beräknas lösen för expeditioner enligt denna tariff:

|  | 1    |    | 2    |    | 3    |    | 4    |    | 5    |    |
|--|------|----|------|----|------|----|------|----|------|----|
|  | Avd. |    | Avd. |    | Avd. |    | Avd. |    | Avd. |    |
|  | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. |
| <i>Avskrift</i> , med vidimation, av <i>dispasch</i> , varje ark.....  | 3    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  |
| » av <i>vattenbok</i> ; se <i>Vattenbok</i> .  | —    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  |
| » av handling, på grund av vilken <i>lagfart</i> , <i>in-teckning</i> eller <i>annan inskrivning</i> sökes, varje ark .....  | —    | —  | 50   | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  |
| » <i>annan</i> , med vidimation, varje ark .....   | 2    | —  | 2    | —  | 2    | —  | 2    | —  | 2    | —  |
| <i>Bevis</i> , som avser upplysning enligt diarium: <i>Diarii bevis</i>  | 1    | —  | 1    | —  | 1    | —  | 1    | —  | 3    | —  |
| » över <i>ingivande av handling</i> , som icke antecknas i diarium; lika med <i>Diarii bevis</i> .   | —    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  |
| » angående <i>bevakning av testamente</i> , tecknat å testamentet, .....   | —    | —  | 5    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  |
| » över intagande i protokoll eller dombok av <i>äktenskapsförord</i> , <i>avhandling rörande lösöre köp</i> , <i>bodelningshandling</i> eller <i>handling</i> , som ingives för att till framtida säkerhet intagas i domboken, tecknat å handlingen, ..... | —    | —  | 5    | —  | —    | —  | —    | —  | —    | —  |

|  | 1    |    | 2    |    | 3     |    | 4    |    | 5    |    |
|--|------|----|------|----|-------|----|------|----|------|----|
|  | Avd. |    | Avd. |    | Avd.  |    | Avd. |    | Avd. |    |
|  | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.   | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. |
| <i>Bevis</i> angående beviljande av fri rättegång .....  | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | 1    | —  | 1    | —  |
| » <i>gravations-</i><br>rörande <i>inteckningar i fast egendom utom järnväg</i><br>eller i <i>tomträtt</i> eller <i>vattenfallsrätt</i> eller rörande<br><i>förlagsinteckningar</i> eller <i>inteckningar i fartyg</i> ..                | —    | —  | 5    | —  | —     | —  | 5    | —  | —    | —  |
| Då gravationsbevis rörande fast egendom av-<br>ser flera fastigheter, å vilka lagfart sökts eller<br>beviljats i ett sammanhang eller som gemen-<br>samt intecknats, beräknas ytterligare för varje<br>fastighet utöver den första ..... | —    | —  | 2    | —  | —     | —  | 2    | —  | —    | —  |
| rörande <i>inteckningar i järnväg</i> , för varje järnväg  | —    | —  | 30   | —  | —     | —  | 30   | —  | —    | —  |
| rörande <i>inteckningar i jordbruksinventarier</i> eller<br><i>panträtt i spannmål, spånadslin eller hampa</i> ..  | —    | —  | 1    | 50 | —     | —  | 1    | 50 | —    | —  |
| Då <i>gravationsbevis</i> omfattar allenast ett år<br>eller del därav och tecknas å annat gravations-<br>bevis, vare lösen hälften av vad ovan angivits.   | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » rörande <i>äganderätt till fast egendom</i> eller <i>innehav</i><br><i>av tomträtt</i> eller <i>vattenfallsrätt</i> .....  | —    | —  | 2    | —  | —     | —  | 2    | —  | —    | —  |
| Då äganderättsbevis avser flera fastigheter, å<br>vilka lagfart sökts eller beviljats i ett samman-<br>hang eller som gemensamt intecknats, beräknas<br>ytterligare för varje fastighet utöver den första                                | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | 1    | —  | —    | —  |
| Då bevis som här sägs omfattar allenast ett år<br>eller del därav och tecknas å annat sådant bevis,<br>vare lösen hälften av vad ovan angivits.  | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » rörande <i>mantalsskrivning</i> — — — eljest begäres   | 1    | 50 | —    | —  | 1     | 50 | —    | —  | —    | —  |
| » <i>vederhäftighets-</i> , för varje person beviset avser ..  | 1    | 50 | 1    | 50 | 1     | 50 | —    | —  | —    | —  |
| » om <i>inregistrering av bouppteckning</i> ,<br>då behållningen icke uppgår till 1 000 kronor<br>i andra fall .....   | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| samt vid rådhusrätt därutöver för varje fullt<br>1 000-tal kronor av boets behållning  | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| till och med 15 000 kronor .....   | —    | —  | 2    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| från och med 16 000 kronor och allt vidare..   | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| Denna lösen må dock ej överstiga .....   | —    | —  | 150  | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » för lagfart å järnväg — — — järnvägens<br>längd .....  | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | 10 | —    | —  |
| » <i>lagfarts-</i> .....   | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| samt vid rådhusrätt, då lagfart meddelats på<br>grund av <i>köp</i> , <i>byte</i> eller <i>gåva</i> , därutöver för<br>varje fullt 1 000-tal kronor av fastighetens<br>värde enligt nästföregående årets taxering ...                    | —    | —  | 2    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| dock att, vid lagfart på grund av <i>köp</i> , lösen be-<br>räknas efter köpeskillingen, därest denna över-<br>stiger taxeringsvärdet.   | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| Denna lösen må ej överstiga .....  | —    | —  | 23   | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » om beviljad <i>inskrivning av tomträtt</i> eller <i>vatten-</i><br><i>fallsrätt</i> eller fång till sådan rätt ( <i>tomträtts-</i><br><i>bevis</i> , <i>vattenfallsrättsbevis</i> ) .....  | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |

|  | 1    |    | 2    |    | 3     |    | 4    |    | 5    |    |
|--|------|----|------|----|-------|----|------|----|------|----|
|  | Avd. |    | Avd. |    | Avd.  |    | Avd. |    | Avd. |    |
|  | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.   | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. |
| <i>Bevis</i> angående <i>inskrivningsdomares beslut</i> , tecknat å företedd handling,   |      |    |      |    |       |    |      |    |      |    |
| om beslutet avser <i>uppskov</i> .....   | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| om beslutet avser <i>bifall, vilandeförklaring eller avslag</i> ,  |      |    |      |    |       |    |      |    |      |    |
| i ärende angående <i>fast egendom, tomträtt eller vattenfallsrätt, förlagsinteckning eller inteckning i fartyg</i> .....   | —    | —  | 6    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| dock att då lagfart å järnväg första gången meddelas lösen är .....  | —    | —  | 300  | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| Sker i ett och samma ärende införing å flera upplägg i fastighetsboken, beräknas ytterligare för varje upplägg utöver det första ....  | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| dock må, i ärende angående dödande av gemensam inteckning i vad den besvärar viss eller vissa fastigheter eller angående avstyckat eller avsöndrat områdes befriande från ansvar för inteckning i stamfastighet, för dylik förhöjning endast medräknas upplägg upptagande fastighet vari inteckningen dödas. |      |    |      |    |       |    |      |    |      |    |
| Meddelas i ett och samma ärende bevis å flera handlingar, utgår lösen för allenast ett bevis, dock att vad nu sagts icke skall gälla i ärende angående utbyte av inteckningshandling.  |      |    |      |    |       |    |      |    |      |    |
| Där i ärende rörande inteckning i järnväg bevis tecknas å tryckta eller graverade obligationer, som äro av lika lydelse eller skilja sig endast i avseende å littera eller nummer, utgår lösen för varje bevis utöver det första med ..  | —    | —  | 25   | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| i ärende angående <i>inteckning i jordbruksinventarier</i> .....   | —    | —  | 3    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » av registerföraren om <i>anteckning i spannmåls-pantregistret</i> , tecknat å företedd handling.....   | —    | —  | 3    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » angående <i>uppvisande av inteckningshandling</i> för anteckning om innehav eller annat ändamål ...  | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » angående <i>anteckning om innehav av inteckningshandling</i> , tecknat å företedd handling.....  | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » <i>taxerings-</i> eller — — — utrikes ort .....  | 2    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » <i>över sjömans</i> — — — föra automobil .....   | 1    | —  | —    | —  | 1     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » <i>annat</i> , tecknat å företedd handling.....  | 1    | —  | 1    | —  | 1     | —  | 1    | —  | 2    | —  |
| då det särskilt utfärdas .....   | 2    | —  | 2    | —  | 2     | —  | 2    | —  | 3    | —  |
| -----  |      |    |      |    |       |    |      |    |      |    |
| <i>Kallelse</i> å okända borgenärer i anledning av ansökan om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital   | —    | —  | 1    | 50 | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| <i>Kallelsebrev</i> enligt 20 § konkurslagen, därest det jämväl innehåller meddelande om beslut, som avses i 103 § samma lag .....   | —    | —  | 1    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |



|  | 1                |                    | 2                 |                  | 3                 |                  | 4                 |                   | 5                 |                  |
|--|------------------|--------------------|-------------------|------------------|-------------------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|------------------|
|  | Avd.             |                    | Avd.              |                  | Avd.              |                  | Avd.              |                   | Avd.              |                  |
|  | Kr.              | ö.                 | Kr.               | ö.               | Kr.               | ö.               | Kr.               | ö.                | Kr.               | ö.               |
| <i>Stämning</i> , evad den avser en eller flera personer . . . . .   | —                | —                  | 2                 | —                | —                 | —                | 2                 | —                 | —                 | —                |
| <i>Underrättelse</i> enligt — — — samma paragraf.<br>» annan, i mål angående konkurs eller ackordsförhandling utan konkurs . . . . .   | —                | —                  | —                 | 50               | —                 | —                | —                 | —                 | —                 | —                |
| <i>Utdrag</i> av <i>diarium</i> ; se <i>Diarium</i> .<br>» av <i>dombok</i> eller <i>protokoll</i> ; se <i>Protokoll</i> .<br>» av <i>taxeringslängd</i> — — — varje ark . . . . .   | —                | —                  | —                 | —                | 1                 | —                | 2                 | —                 | —                 | —                |
| <i>Utslag</i> med rubrik:<br>som utgives till part, vilken utan särskild begäran är enligt denna förordning skyldig att lösa detsamma,<br>första arket . . . . .<br>varje av de övriga . . . . .<br>som eljest utgives; se <i>Avskrift</i> .   | 5<br>3           | —                  | 5<br>3            | —                | —                 | —                | —                 | —                 | —                 | —                |
| <i>Vidimation</i> av avskriven handling meddelad av <i>inskrivningsdomare</i> , där fråga är om handling på grund av vilken lagfart, in-teckning eller annan inskrivning sökes .. av <i>notarius publicus</i> ,<br>första arket . . . . .<br>varje av de övriga . . . . .<br><i>eljest</i> , varje ark . . . . . | —<br>1<br>—<br>— | —<br>—<br>50<br>50 | —<br>—<br>—<br>50 | —<br>—<br>—<br>— | —<br>—<br>—<br>50 | —<br>—<br>—<br>— | —<br>—<br>—<br>50 | —<br>—<br>—<br>50 | —<br>—<br>—<br>50 | —<br>—<br>—<br>— |

## § 4.

Då i stad, efter beviljad lagfart på grund av köp, byte eller gåva, lagfartsbevis utfärdas, erlägges, utom stadgad lösen, friskilling med en krona, där egendomens värde, beräknat på sätt här ovan i fråga om lösen för lagfartsbevis är stadgat, icke uppgår till ettusen kronor, men då värdet är högre, med två kronor. Har före lagfartsbevisets utfärdande egendomen genom något av nu omförmälda fång övergått till ny ägare och denne därå sökt lagfart, erlägges friskilling allenast för sista fånget.

I stad — — — till efterrättelse.

## § 6.

Expedition må ej författas vidlyftigare, än sakens beskaffenhet fordrar; och bör förty handling, vars ordagranna intagande icke är särskilt föreskrivet eller eljest behöfligt, ej införas eller omförmälas i vidsträcktare mån, än som för sakens utredning är nödigt, och ej heller vid förnyad handläggning av sak i protokollet upptagas mera av vad föregående protokoll innehåller, än som för sammanhanget oundgängligen fordras. Fullmakter och andra sådana behö-

righetshandlingar må ordagrant intagas endast om det finnes påkallat av särskilda omständigheter.

Ej må någon myndighet, med mindre särskilda skäl därtill föranleda, i mål eller ärende påfordra företeende av eller utan särskild begäran utfärda bevis rörande förhållanden, varom hos myndigheten förda rotlar, diarium eller andra sådana handlingar innehålla upplysning.

## § 12.

Ej vare någon skyldig utlösa myndighets protokoll över:  
borgerlig vigsel;

boupptecknings ingivande, bevakning av testamente eller intagande i underdomstols protokoll eller dombok av äktenskapsförord, avhandling rörande lösöreköp, bodelningshandling eller handling, som ingives för att till framtida säkerhet intagas i domboken;

ansökning om erhållande av — — — och huldhetsed.

Ej heller — — — sakens förfallande.

Den, som — — — i spannmåls pantregistret.

---

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1943.

---

**Förslag**  
till  
**Förordning**

om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914  
(nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften<sup>1</sup> skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna till följande avdelningar.

**Första avdelningen.**

Skatteverket och poliskammaren vid överståthållarämbetet; åklagarmyndigheten i Stockholm; magistrater och övriga till statsförvaltningen hörande myndigheter i städer och köpingar; till statsförvaltningen hörande myndigheter i municipalsamhällen och därmed jämförliga samhällen; polischefer; notarii publici; granskningsmän av biografbilder; bergmästare; direktioner för sjömanshus; tullkamrar och tullinspektioner; biskopsämbeten; hovkonsistorium; myndigheter, vilka handhava styrelsen eller förvaltningen vid statens undervisningsanstalter;

ävensom alla statsmyndigheter, vilka icke finnas i denna eller övriga avdelningar upptagna.

**Andra avdelningen.**

Underdomstolar på landet och i stad; vattendomstolar; krigsrätter.

**Tredje avdelningen.**

Chefsämbeten och förvaltande myndigheter vid armén, marinen och flygvapnet; överståthållarämbetets kansliavdelningar; länsstyrelser och till landsstaten hörande tjänstemän; poliskollegier; yrkesinspektörer och underinspektörer inom yrkesinspektionen; fartygsinspektörer; justerare; domkapitel; stiftsnämnder; lantmäterikontor; lantmätare.

<sup>1</sup> Senaste lydelse, se beträffande 1 § 1942:462.





|  | 1    |    | 2    |    | 3     |    | 4    |    | 5    |    |
|--|------|----|------|----|-------|----|------|----|------|----|
|  | Avd. |    | Avd. |    | Avd.  |    | Avd. |    | Avd. |    |
|  | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.   | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. |
| <i>Bevis</i> angående anteckning om innehav av inteckningshandling eller uppvisande av sådan handling.....   | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » å döm eller utslag, huruvida däremot är — — — sådan förening .....   | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » lagfarts-, angående fång till fast egendom, där varken taxeringsvärdet eller köpesumman för den egendom, som beviset avser, uppgår till 3 000 kronor ..... | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » om registrering av elektrisk — — — även <i>Intyg</i> .   | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| <i>Kallelse</i> å okända borgenärer i anledning av ansökning om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital .....   | —    | —  | 2    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| <i>Kallelsebrev</i> i — — — om sammanträde .....   | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » i mål angående konkurs, ackordsförhandling utan konkurs, boskillnad, kallelse å okända borgenärer eller försäljning av utmätt fast egendom .....           | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| <i>Protokoll</i> , varigenom — — — om utmätningssed .....  | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » angående uppvisande av inteckningshandling.....  | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » över ärenden — — — ekonomisk besiktning .....  | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » över annan besiktning, värdering, utmätning, kvarstad eller dylik förrättning; lika med <i>Avskrift</i> .  | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » angående inregistrering — — — beslutets överklagande .....   | —    | —  | —    | —  | fritt | —  | —    | —  | —    | —  |
| » annat:<br>som utgives till part, vilken utan särskild begäran författningsenligt är skyldig lösa det samma:<br>första arket .....                          | 1    | —  | 1    | —  | 6     | —  | 8    | —  | 8    | —  |
| varje av de övriga .....   | 1    | —  | 1    | —  | 4     | —  | 4    | —  | 4    | —  |
| som eljest utgives; lika med <i>Avskrift</i> .   | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| <i>Resolution</i> , vilostånds- — — — allt beräknat för varje år, viloståndet medgivits att gälla.   | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| » kommunikations- .....  | 1    | —  | 1    | —  | 3     | —  | 3    | —  | 4    | —  |
| dock skall — — — elektrisk ström .....   | —    | —  | —    | —  | —     | —  | 25   | —  | —    | —  |
| » eljest innefattande huvudsakligt beslut, tecknad å företedd handling .....   | 1    | —  | 1    | —  | 4     | —  | 20   | —  | 40   | —  |
| » med rubrik; lika med <i>Utslag under rubrik</i> .<br>Se för övrigt 6 §.  | —    | —  | —    | —  | —     | —  | —    | —  | —    | —  |
| <i>Sätämning</i> .....   | —    | —  | 1    | —  | 4     | —  | 4    | —  | 6    | —  |

|   | 1    |    | 2    |    | 3    |    | 4    |    | 5    |    |
|---|------|----|------|----|------|----|------|----|------|----|
|   | Avd. |    | Avd. |    | Avd. |    | Avd. |    | Avd. |    |
|   | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. | Kr.  | ö. |
| <i>Utslag under rubrik:</i>   |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |
| som utgives till part, vilken, utan särskild begäran, författningsenligt är skyldig att lösa det samma: |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |
| första arket .....  | 1    | —  | 1    | —  | 6    | —  | 20   | —  | 40   | —  |
| varje av de övriga .....  | 1    | —  | 1    | —  | 4    | —  | 4    | —  | 10   | —  |
| som eljest utgives; lika med <i>Avskrift</i> .  |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |
| -----   |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |
| <i>Vederhäftighetsbevis; se Bevis.</i>  |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |
| <i>Vidimation; se Bevis.</i>  |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |
| <i>Viloståndsresolution; se Resolution.</i>   |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |
| -----   |      |    |      |    |      |    |      |    |      |    |

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

**Förslag**  
till  
**Förordning**  
angående kommissionärsavgift i domsagorna.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För uttagande och översändande av handlingar samt meddelande av skriftliga underrättelser genom kommissionär i domsaga utgår stämpelavgift till belopp och i den ordning här nedan sägs.

2 §.

Kommissionärsavgiften utgör för uttagande och översändande av expeditioner jämte ingivna handlingar 1 krona; för anskaffande och översändande av avskrift, bevis eller annan handling 1 krona; samt för meddelande av underrättelse 1 krona.

För ingivande till domaren av till kommissionären insända handlingar utgår ej avgift.

Skall gravationsbevis uttagas och översändas i sammanhang med expedition i inskrivningsärende, *eller* skall lagakraftbevis eller bevis om anmänt vad anskaffas i sammanhang med uttagande och översändande av utslag i målet, *eller* erhåller kommissionären eljest av samma person samtidigt flera uppdrag rörande samma ärende eller uppdrag att tillhandagå i flera ärenden, utgår avgiften med 50 öre för varje uppdrag eller ärende utöver det första, dock ej med sammanlagt högre belopp än 15 kronor. Vid samtidigt meddelande av underrättelser rörande flera uppdrag eller ärenden beräknas ej avgift för mera än ett meddelande.

Den som önskar genom kommissionären erhålla handling eller meddelande med allmänna posten sig tillsänt är ock skyldig att bestrida nödig postbefordringsavgift.

3 §.

Vad i 7 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften finnes stadgat om frihet från sådan avgift skall i tillämpliga delar gälla även beträffande kommissionärsavgift.

## 4 §.

Rörande utfört uppdrag skall kommissionären upprätta kommissionärsnota, innehållande specificerade uppgifter å vad uppdragsgivaren har att erlægga.

## 5 §.

Kommissionärsnotan skall fördes med stämplor till belopp motsvarande den i notan angivna kommissionärsavgiften. Härvid användas enkla beläggningsstämplor, varom förmäles i förordningen angående stämpelavgiften. Vad eljest i samma förordning är stadgat om återfående av erlagd stämpelavgift, om stämplarna och deras tillhandahållande, om tillsyn å stämpelavgiftens utgörande, om uppbörd och redovisning samt om ansvar för överträdelse av förordningen skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse med avseende å stämpelavgift enligt denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

## Förslag

till

## Kungörelse

om upphävande av 9 § kungörelsen den 20 juni 1924 (nr 299) med föreskrifter angående tillämpningen av lagen samma dag om viss pant rätt i spannmål.

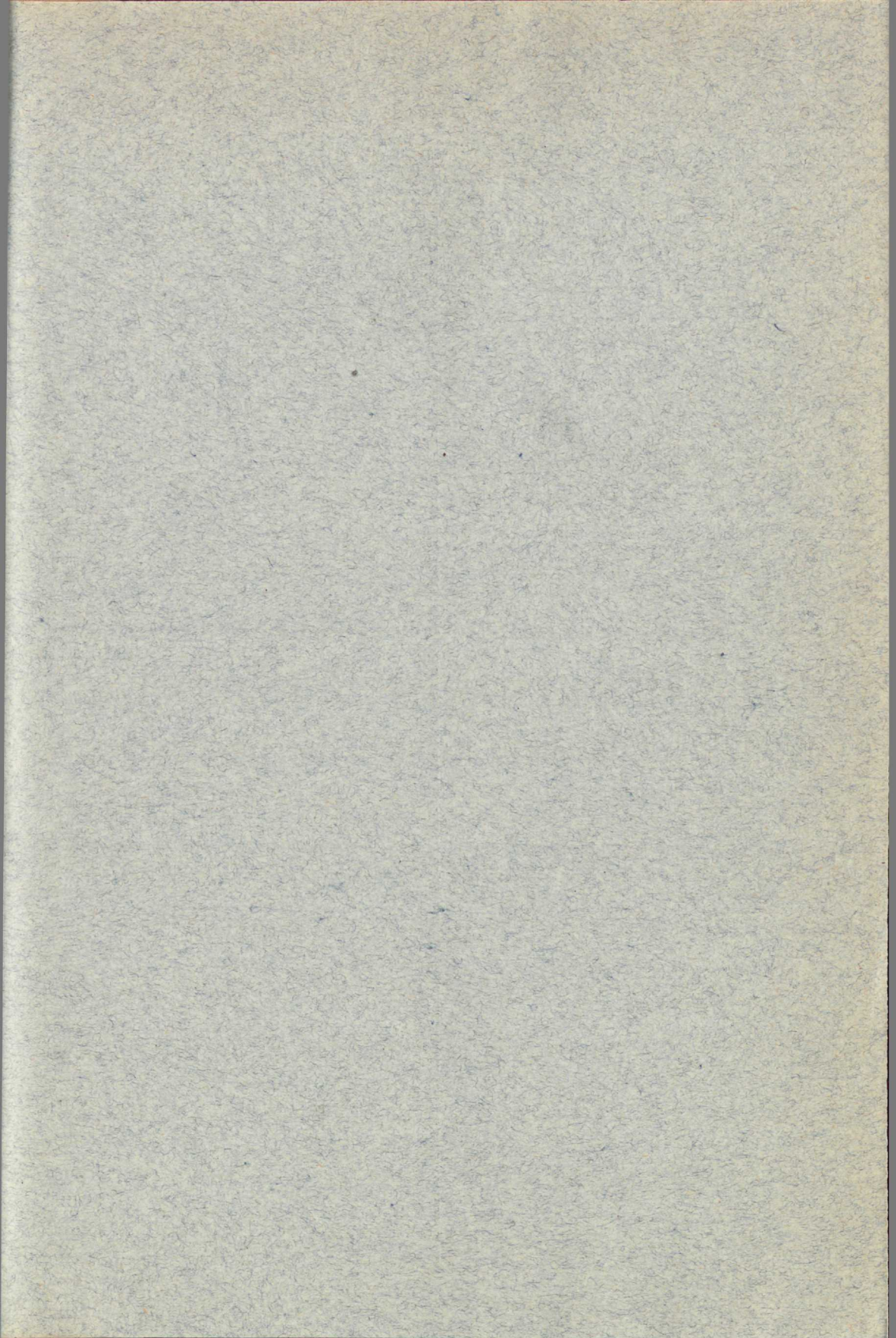
Härigenom förordnas, att 9 § kungörelsen den 20 juni 1924 med föreskrifter angående tillämpningen av lagen samma dag om viss panträtt i spannmål skall upphöra att gälla.

---

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1943.

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

|   | Sid. |
|---|------|
| Skrivelse till Statsrådet och Chefen för Kungl. Justitiedepartementet.....  | 3    |
| Inledning .....   | 5    |
| De sakkunnigas uppdrag .....  | 6    |
| <b>De sakkunnigas förslag.</b>  |      |
| Allmänna synpunkter .....   | 8    |
| De särskilda bestämmelserna i förslaget .....   | 20   |
| Ändringar i avgiftstarifferna .....   | 20   |
| Avskrifter, protokoll, utslag m. m. s. 20. — Stämningar, resolutioner, kungörelser<br>m. m. s. 24. — Inskrivningsärenden m. m. s. 26. — Andra småprotokoll m. m. s. 32.<br>— Gravations- och äganderättsbevis s. 34. — Andra bevis s. 39. |      |
| Förslaget i övrigt .....  | 43   |
| <b>Författningsförslag.</b>   |      |
| Förslag till kungörelse om ändring i vissa delar av förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen .....  | 46   |
| Förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften .....  | 53   |
| Förslag till förordning angående kommissionärsavgift i domsagorna.....  | 57   |
| Förslag till kungörelse om upphävande av 9 § kungörelsen den 20 juni 1924 med föreskrifter angående tillämpningen av lagen samma dag om viss pant-rätt i spannmål .....   | 59   |





# Statens offentliga utredningar 1942

## Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvärd. Strafflagberedningens promemorior med förslag till lag om eftergift av åtal mot minderåriga m. m. [28]  
Betänkande med förslag till skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m. [31]  
Lagrådets utlåtande över lagberedningens förslag till lag om aktieföretag m. m. [47]  
Betänkande med förslag rörande fri rättegång. [50]  
Strafflagberedningens betänkande ang. strafflagens tillräknelighetsbestämmelser, sinnesundersökning m. m. [59]

### Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

1938 års pensionssakkunniga. Betänkande med förslag till tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare i statens tjänst. [8]  
1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till folkskolans avlöningsreglemente m. m. [9]  
Beskattningsorganisationssakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av kammarrätten. [18]  
1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna. [26]  
Betänkande ang. revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen. Del 2. Byråchefs- och rådstjänster m. m. [30] Del 3. Tjänstebestämmelser. Tjänsteförteckningens uppställning. [46]  
Förslag rörande tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser ang. stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m. [42]  
Beskattningsorganisationssakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av beskattningsnämnderna och förstärkning av landskontorens arbetskraft m. m. [49]  
Betänkande ang. inrättande av statens sakrevision. [57]

### Kommunalförvaltning.

Stadsplaneutredningen 1942. 1. Förslag till åtgärder för snabbare handläggning av stadsplane- och tomtindelningsärenden m. m. [27]

### Statens och kommunernas finansväsen.

Betänkande med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktieföretag. [2]  
Betänkande med förslag till främjande av utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor. [21]  
Kommunalskatteberedningen. Betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. Del 1. Den kommunala beskattningen. [34] Del 2. Inkomstbeskattningen av skogsbruk. [35]  
Betänkande med förslag rörande åtgärder för främjande av sjöfolkets utskyldsbetalning. [37]  
Betänkande med förslag till förordning om värdestegringskatt å fastighet. [39]  
Betänkande ang. finansstatistikens effektivisering. [43]  
Promemorior ang. förutsättningarna för och verkningarna av en engångsskatt å förmögenhet i Sverige. [52]  
Betänkande med förslag ang. grunderna för den kommunala länepolitiken. [60]  
Promemorior med förslag till ändringar i lösen- och stämpelförordningarna m. m. [61]

### Politi.

Betänkande med förslag till brandlag och brandstadga m. m. [10]  
Betänkande med förslag ang. innebörden av begreppet polismyndighet i olika författningar m. m. [40]  
Betänkande med förslag till samordning av polisradioväsendet i riket. [51]  
Utredning ang. frågan om polismans rätt att bruka våld m. m. [54]

### Nationalekonomi och socialpolitik.

Promemorior rörande bostadsförsörjningen. [3]  
Promemorior ang. hyresreglering. [14]  
Betänkande med utredning och förslag ang. semester för husmödrar. [19]  
Utredning ang. värmekostnaden i hyreshus. [20]  
Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen. Del 2. Tiden juli 1940—juni 1941. [25]

Socialvårdskommitténs betänkande. 4. Förslag till ändrad bidragsförskottsreglering m. m. [29] 5. Statistisk undersökning ang. barnhemmen. [45] 6. Utredning och förslag ang. socialvårdens organisation m. m. [56]

### Hälso- och sjukvård.

De yngre sjukhusläkarnas avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden. [4]  
Betänkande med utredning och förslag ang. barnmorskväsendet. [17]  
Förslag till ny lag om behörighet att utöva läkarkonsten m. m. [22]

### Allmänt näringsväsen.

Patentutredningens betänkande med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 16 maj 1884 angående patent. [58]

### Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Promemorior med förslag till utvidgad vanhävdslagstiftning. [5]  
Betänkande med förslag ang. hushållningssällskapens organisation och verksamhet m. m. [32]  
Betänkande ang. jordbrukets byggnadskostnader. [38]  
Betänkande ang. åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m. m. [41]  
Betänkande med förslag rörande veterinärinrättningens i Skara framtida användning. [43]

### Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk. Industri.

Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 1. Allmänna uppgifter ang. den tekniskt-vetenskapliga forskningsverksamhetens nuvarande läge m. m. — Allmänna synpunkter rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningen. — Erforderliga åtgärder för den tekniskt-vetenskapliga forskningens främjande och statens medverkan därvid. [6] 2. Förslag till åtgärder för främjande av den tekniskt-vetenskapliga forskningen på byggnadsområdet. [7] 3. Förslag till åtgärder för skogsproduktforskningens ordnande. [12]  
Tillägg nr 1 till statliga cement- och betongbestämmelser av år 1934. [44]

### Handel och sjöfart.

Promemorior med förslag ang. registreringen av landets företagare m. m. [23]  
Betänkande med förslag till ordnande av statens isbrytningsverksamhet. [53]  
Betänkande med utredning och förslag ang. förbättrad pensionering för sjöfolk. [55]

### Kommunikationsväsen.

Betänkande och förslag ang. förhållandet mellan arbetsuppgifter och löneställning vid statens järnvägar. Del 4. Järnvägsstyrelsen. [13]  
Betänkande ang. bilregistrering m. m. [24]

### Bank-, kredit- och penningväsen.

### Försäkringsväsen.

### Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Betänkande med utredning och förslag ang. betygsättningen i folkskolan. [11]  
Betänkande med förslag rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen. [33]  
Betänkande med förslag rörande statligt stöd åt svensk filmproduktion. [36]

### Försvarsväsen.

Betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet. [1]  
Betänkande med förslag till lag om vapenfria värnpliktiga. [15]  
Betänkande med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet. [16]

### Utrikes ärenden. Internationell rätt.